

ANUL XVI NR. 33 (637) — 12 AUGUST 1967

flacăra

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

ZIUA MARINEI

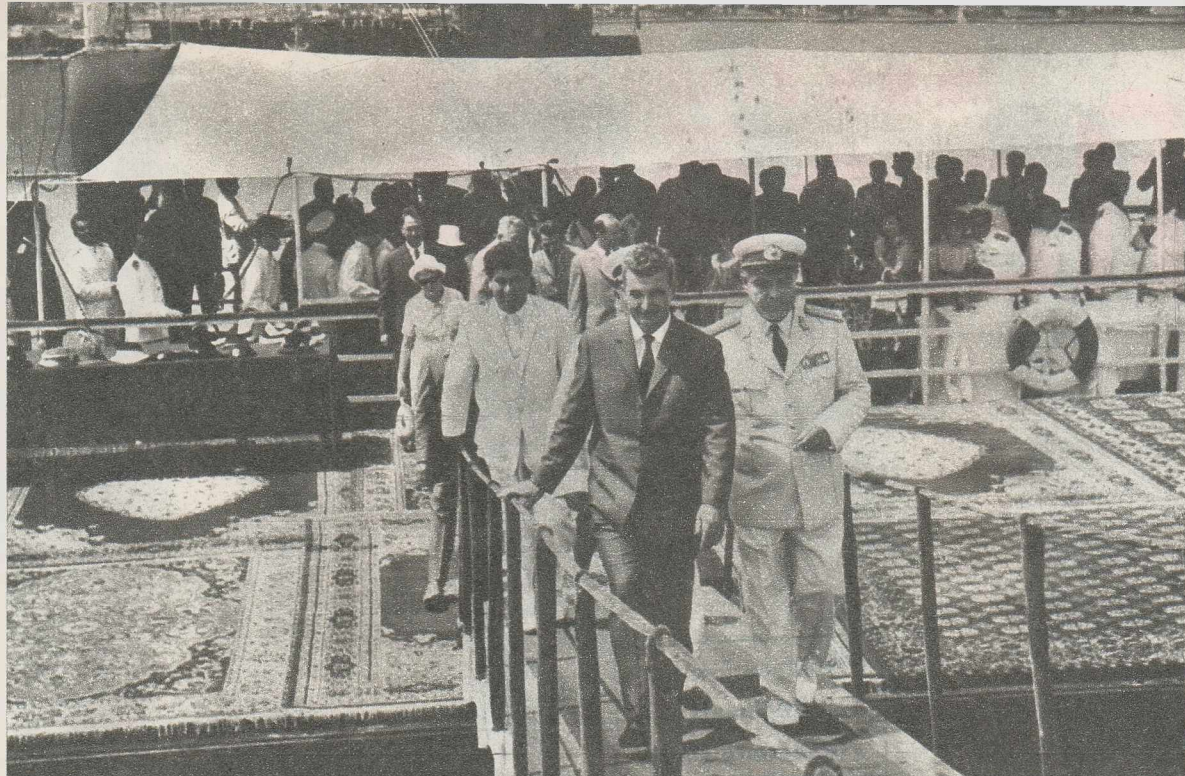
Ca în fiecare an și în această vară, în prima duminică a lui august, s-a sărbătorit la Mangalia «Ziua marinei». La manifestările prilejuite de sărbătoarea marinarilor au luat parte mii de localnici și turiști veniți la odihnă pe litoral.

La ora 10 au sosit în avanport tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Emil Bodnaraș, Maxim Berghianu, Leonte Răutu, Ștefan Voitec, Florian Dănălașche, Petre Lupu, Manea Mănescu, general-colonel Ion Ioniță, ministrul Forțelor Armate, Constantin Mîndreanu, prim-secretar al Comitetului regional Dobrogea al P.C.R.

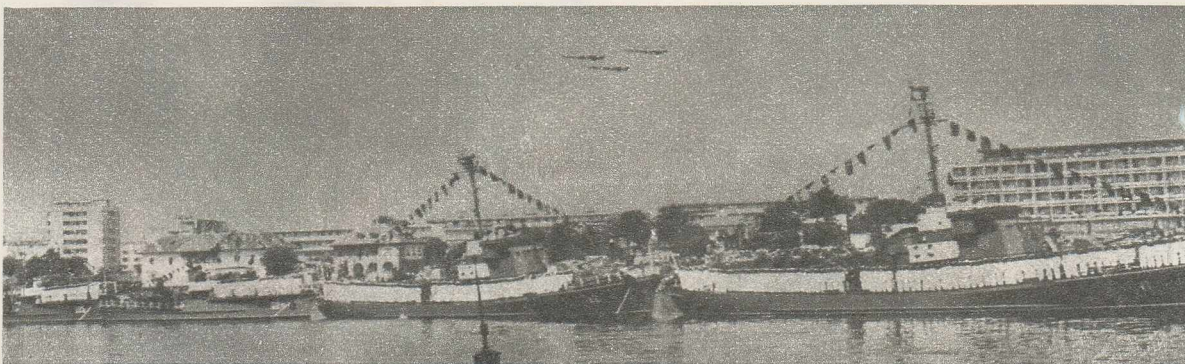
Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit raportul prezentat de vice-amiralul Grigore Marțeș, comandantul marinei militare.

După ce comandantul marinei militare a trecut în revistă trupele aliniate pentru parada militară, s-a citit ordinul ministrului Forțelor Armate cu prilejul «Zilei marinei». Artileriștii i-au salutat pe marinari cu 21 de salve, în timp ce escadrile de avioane supersonice au adus marinarilor salutul aviatorilor. Zeul Neptun a declarat apoi deschis programul jocurilor marinărești. Manifestându-și dragostea pentru patrie și partid temerarii mărilor au înscris cu trupurile lor pe luciul apei inițialele scumpe nouă, tuturor: în tricolor — R.S.R. și în roșu — P.C.R.

A început apoi defilarea ambarcațiilor sportive. Evoluțiile navelor, lansarea din elicopter a scafandrilor și alte probe și întreceri au evidențiat măiestria și îndrăzneala marinarilor noștri.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu alți conducători de partid și de stat participă la festivitățile «Zilei marinei».

Avioanele supersonice aduc marinarilor salutul aviatorilor.

Fotografii de Gh. VINȚILĂ

LA PRACTICĂ

Studentii universităților și institutelor din învățământul superior din întreaga țară își desfășoară în aceste zile programul de practică didactică anuală. Prin parcurile și cartierele noi de locuințe ale Capitalei, de pildă, pot fi văzuți peste 500 de studenți și studente din anul II al Institutului de construcții din București, care își fac practica la disciplina măsurători topografice.

LITORAL 1967

NOUTĂȚI ȘI... DIMPOTRIVĂ

A informa e un verb care se conjugă extrem de greu mai ales pe litoral. Dar O.N.T. a găsit o soluție rapidă și modernă: un elicopter lansează «afișe de buzunar» cu programul zilei pe întregul litoral.

A început — o altă noutate — să funcționeze postul de radio «VACANȚA» (cu sediul la Mamaia), care emite «de toate pentru toți».

În fine, în hoteluri au fost instalate niște jocuri electromecanice care-ți dau iluzia îndemnării și-ți umplu timpul foarte plăcut. Nu putem transcrie la acest capitol apariția mult așteptatei avalanșe de jocuri acvatice care a fost invocată (și n-a apărut!) an de an.

Neobositul (și uneori obositorul) Vili Donea răspunde de un mini-bar la Eforie Nord. 60 de mese, aproximativ 200 locuri la parter și etaj (într-o vilă drăguță de pe faleză), sînt deservite de 9 (nouă) persoane care asigură serviciul la bar, serviciul administrativ și cel artistic. Experimentul e interesant. Nu și programul artistic.

Și fiindcă invocăm noutăți în rețeaua de alimentație publică să amintim în încheiere un restaurant «Oriental» la Mamaia, care-și desfășoară activitatea într-un cadru

pur... românesc (decor, costume, produse) și un foarte puțin reușit bar african, al cărui singur element specific e căldura africană din baraca neaerisită a barului. Programul, susținut de un grup de studenți, e sub orice critică, iar cei care formează orchestra nu cunosc notele și măsura ridicolului.

Dar și un «Bravo!» singurei formații muzicale de restaurant care dă dovadă de seriozitate și care se bucură de aprecieri unanime: Horia Moculescu. Același «Bravo!» I-lincăi Cerbacev.

I.T.C. reprezintă inițialele întreprinderii de transport din Constanța. Anul acesta, atât de solicitată întreprindere a luat două măsuri demne de transcris aici:

a) desființînd în Mamaia — nejustificat — fiecare a doua stație, obligă pe cei veniți la odihnă să parcurgă distanțe mari «per pedes»;
b) suprimînd la autobuzele Constanța-Eforie ușa din spate, obligă la o înghesuală de nedescris, la discuții, la nervi.

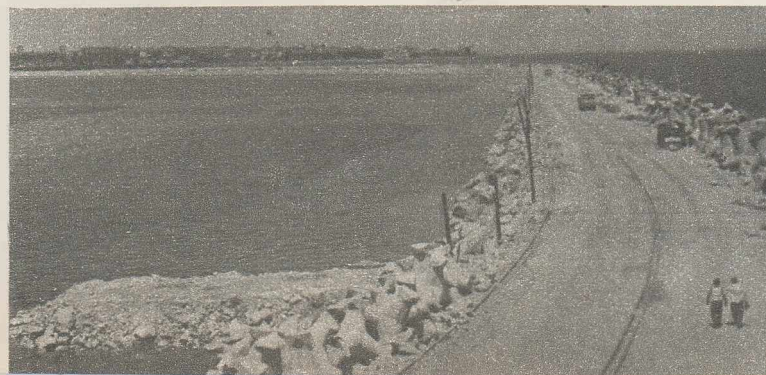
Pe cînd a treia inovație: revenirea la normal?

Bazil DUNĂREANU

325 000 DE CURSE

În momentul de față se lucrează din plin la terminarea celor două diguri care vor adăposti viitorul port Constanța. Unul dintre ele — digul de nord — a ajuns, pînă în clipa cînd facem aceste însemnări, la 2 100 metri de uscat, iar celălalt — cel de sud — la 2 300 metri. În toamnă, cînd ele vor fi terminate (pînă la capăt mai sînt 200-300 m), se va începe, la adăpostul lor, construirea noilor bazine și dane, care vor permite acostarea unor nave cu tonaj superior.

Un uriaș șarusel de autobasculante transportă la fiecare două minute piatra necesară digurilor. Ea este adusă de la cariera Ovidiu — de acolo de unde s-a luat acum două milenii piatra pentru anticul port Tomis, iar mai tîrziu, prin 1900, pentru portul modern. Operația de transport a pietrei a început la 28 noiembrie 1964. De atunci nu s-a întrerupt o clipă. Digul de nord «a înghițit» pînă acum peste 3 197 000 tone piatră, iar cel de sud cu circa 30% mai puțin. În total, basculantele au efectuat între carieră și cele două diguri 325 000 de curse, distanța parcursă de autobasculante totalizînd 15 000 000 km.

PENTRU VIITOAREA RECOLTĂ

Calendaristic, vara a intrat în ultimele ei săptămâni de viață. Lucrarea agricolă fundamentală a acestui anotimp — recoltarea cerealelor păioase — a fost terminată, plină a sfinșitul săptămânii trecute, pe o suprafață de 2 866 300 hectare. Mai sînt însă regiuni unde recoltatul grului n-a fost terminat. Printre acestea se numără: Brașov, Cluj, Mureș-Autonomă Maghiară.

Un ritm intens a cunoscut treierul în majoritatea regiunilor țării. La 5 august a fost depozitată în magazinele întregă recoltă din regiunile Ploiești, Dobrogea, București, Galați. În destule regiuni există însă un mare decalaj între recoltare și treierul. Așa stau lucrurile în Suceava, Brașov, Cluj, Hunedoara, Mureș-Autonomă Maghiară. Se impune deci să se ia măsuri urgente și corespunzătoare pentru ca treierul să se realizeze cît mai urgent.

Întîrzierea recoltării și decalajul între recoltare și treierul au determinat și un ritm nesatisfăcător la o lucrare de seamă: arăturile de vară. Cîteva cifre în acest sens sînt concludente. La sfinșitul săptămânii trecute, cooperativele agricole din regiunea Brașov, din cele 66 500 hectare pe care trebuiau executate arături de vară, n-au efectuat decît 8 623 hectare, adică 13%. În urmă a rămas și regiunile Mureș-Autonomă Maghiară — 21%, Arges — 27%, Cluj — 22%; un cuvînt de lauda trebuie adus cooperativele agricole din regiunea Galați, unde la data de 4 august arăturile de vară erau executate în proporție de 84 la sută. La arăturile de vară s-au înregistrat realizări de seamă în sectorul de stat. La 4 august gospodăriile agricole de stat din regiunea Galați au efectuat arături de vară în proporție de 96%, iar cele din regiunea Iași au realizat planul în proporție de 86%. Și în regiunile București și Dobrogea s-au executat arături de vară pe suprafețe mari. La sfinșitul săptămânii trecute, în întreaga țară arăturile de vară au fost terminate pe o suprafață de 1 366 000 hectare. Ritmul acestei lucrări trebuie însă intensificat.

Se impune ca organele în drept să ia măsuri urgente și corespunzătoare pentru ca toate lucrările agricole de vară să fie încheiate în cel mai scurt timp. Terminarea la vreme și în bune condiții a acestor lucrări aduce în magazine recolta bogată a acestui an și pune temelie trainică pentru recolta anului viitor.

G. MINIȘAN

DUPĂ AFIȘAREA MERCURIALULUI

Iată-ne din nou în piețele și halele Bucureștiului. De data aceasta la o săptămînă de la luarea unor măsuri importante menite să îmbunătățească activitatea legată de aprovizionarea cu legume și fructe a populației.

Ca un prim efect se remarcă în piețe un belșug de produse. Și cantitativ, și calitativ. În multe locuri au apărut expoziții de legume, consumatorii pot alege ce doresc, iar ritmicitatea în aprovizionarea locurilor de desfacere, cel puțin pînă acum, se menține.

O măsură primită cu deosebită satisfacție o constituie afișarea, începînd de la 3 august, a mercurialului. În acest fel, consumatorii află chiar la intrarea în piețe (acolo unde sînt expuse vizibil) prețurile maxime, care sînt cu mult reduse față de cele pretinse de unii producători numai cu cîteva zile înainte.

La aceste îmbunătățiri un rol important îl au G.A.S. și C.A.P. O activitate pozitivă o au C.A.P. din comunele Jilava și Dudu, care aprovizionează piața «Ilie Pintilie». Mai puțin însă cele din Dîrvari și Măgurele, care neaducînd legume în mod

ritmic nu li s-a mai permis accesul la tonetele pieței, acestea fiind afectate altor unități cooperatiste sau producătorilor individuali. C.A.P. Ciorogîrla, considerată ca un puternic centru legumicol, a fost solicitată să-și trimită legumele în piețele din raionul 16 Februarie.

În unele privințe lucrurile mai șchioapătă însă. În primul rînd întreprinderea pentru valorificarea fructelor și legumelor (fostul «Aprozaru») nu aprovizionează piețele Bucureștiului cu fructe de calitate și în cantități suficiente. Piersicile puse în vânzare sînt în marea majoritate numai de calitate a II-a. Merele și perele par mai mult fructe de pădure decît roadele livezilor. În ce privește legumele, aceeași întreprindere nu face — așa cum se dovedește și așa cum ne spun și inspectorii de piață ai Statului popular al Capitalei — o

Cu cît se vînd azi roșiile, vinetele, pepenii? Consultați mercurialul afișat în fiecare zi la intrarea în piețe.

repartizare judicioasă a mărfurilor. De pildă acum cîteva zile în Piața Dorobanți lipseau cu desăvîrșire dovleceii și varza, produsele respective gasindu-se din abundență în piețele Coșbuc și Rahova.

Unii consumatori sînt de părere că ar trebui trecute pe lista prețurilor maxime și cîteva produse legumicole ale căror prețuri au mai rămas încă la discreția producătorilor. Un exemplu îl constituie bamele, care în Piața Dorobanți s-au vîndut cu 16 lei kg în timp ce unitățile de stat (atunci cînd au) le vînd cu 7 lei kg. Aceleași diferențe și la salata verde.

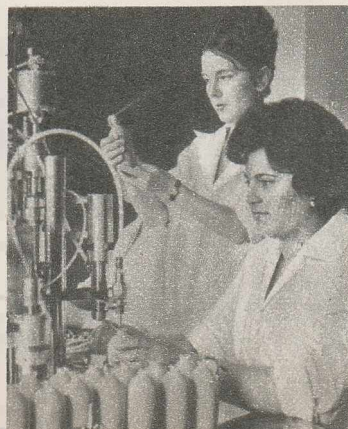
De altfel, sugestia de felul acesta se fac mereu de către consumatori și, cum măsuri de îmbunătățire se iau de la o zi la alta, e de sperat că piața va fi din ce în ce mai lefină și mai abundentă.

F. URSEANU

UN NOU PRODUS

Recent, la fabrica de cosmetice «Macul roșu» din București a început producția în serie a unor noi produse. Lacurile fixative pentru păr și parfumurile sînt imbuteliate în recipiente sub presiune. Această formă de ambalare dă posibilitatea ca, printr-o simplă apăsare asupra unui dop din plastic situat în partea superioară a recipientului, parfumul sau fixativul să fie pulverizat sub forma unui jet vaporos. Prezentat în culori variate, recipientul de sticlă este protejat cu un strat de plastic.

V. BÎRCĂ

ECONOMICE

RESPONSABILITATEA SOCIALĂ A CADRELOR DE CONDUCERE DIN ÎNTREPRINDERI

de conf. univ. C. PINTILIE

Se poate afirma cu deplină temei că niciodată responsabilitatea conducerii întreprinderilor nu a fost mai mare ca în actuala etapă a dezvoltării economice și a unui ritm extrem de accelerat al progresului științific și tehnic.

De calitatea conducerii depind în cea mai mare măsură rezultatele bune sau rele ale activității întreprinderilor, dinamismul și eficacitatea dezvoltării economice, nivelul productivității muncii sociale și, implicit, nivelul de trai al populației. Este firesc să fie așa deoarece întreprinderile sînt verigile de bază ale industriei, agriculturii și celorlalte ramuri ale economiei naționale în cadrul cărora se realizează nemijlocit producția materială a societății.

De modul cum sînt conduse întreprinderile depinde capacitatea competitivă a acestora pe piața internă și externă. În acest ultim cadru al competiției reușesc întreprinderile care oferă pieței internaționale produse mai ieftine, de calitate mai bună și într-un timp mai scurt, iar acestea sînt întreprinderile mai bine conduse, mai bine organizate, capabile să asimileze în timp scurt noi produse, să perfecționeze pe cele existente, să reducă costurile de fabricație prin aplicarea rapidă în producție a noilor tehnologii, a rezultatelor la care au ajuns cercetările științifice. Numeroase întreprinderi din țara noastră au reușit să concureze în condiții optime produse ale întreprinderilor străine cu îndelungată tradiție (tractoare, utilaj petrolier, produse de confecții etc.). Competiția între întreprinderi pe piața internațională înseamnă totodată o competiție economică între țări, capacitatea națiunilor de a-și organiza și dezvolta economia, știința și tehnica lor.

«Experiența altora și a noastră proprie — scrie un economist francez — arată cît de mult depinde viitorul de întreprinderi. Țările care au și vor avea întreprinderile (industriale, dar și comerciale, agricole, de servicii) cele mai eficace, cele mai apte să evolueze, cele mai capabile să traducă în progrese ajutoarele ce le primesc de la stat vor fi mîine în plutonul de frunte!»

În astfel de condiții responsabilitatea conducerii întreprinderilor crește considerabil, ea trebuie să asigure acestora dezvoltarea în perspectivă. În noile condiții activitatea de conducere este supusă unui intens proces de schimbare. Dintr-o muncă empirică, de rutină, ea devine tot mai mult o activitate organizată pe baze științifice prin dezvoltarea muncii de studiu, cercetare, raționalizare și concepție, o activitate de creație, de descoperire și folosire a noi posibilități, a noi rezerve a căror mobilizare asigură dezvoltarea eficientă în perspectivă a întreprinderilor.

Tocmai acestea sînt responsabilitățile și direcțiile spre care se dezvoltă acum activitatea de conducere a întreprinderilor noastre în cadrul acțiunii de organizare științifică a producției și muncii. Studiile ce s-au întocmit sau sînt în fază de elaborare scot la iveală marile rezerve de creștere a producției și productivității muncii care există în întreprinderi. Punerea în manoperă a acestor studii, depistarea în continuare de noi posibilități, analiza mai temeinică a activității economice

a fiecărei întreprinderi în comparație cu întreprinderile similare fruntașe din țară și străinătate deschid perspective și căi noi de sporire a eficacității lor economice.

Să vadă în perspectivă și să asigure perspectiva dezvoltării, să nu se lase cuprins de problemele momentului, de cele de amănunt și de munca de rutină, iată principala caracteristică a unui conducător modern de întreprindere care, după expresia lui N. Pounderax, trebuie «să aibă curajul de a nu ceda presiunilor pe termen scurt și să asigure interesele pe termen lung».

Conducătorul întreprinderii este elementul dinamic, animatorul activității acesteia. Rolul lui este hotărîtor în asigurarea eficacității întreprinderii. Un astfel de conducător trebuie «să aibă dragoste de cifre, respectul faptelor, curajul și imaginația capabile să facă față schimbărilor pe care le va impune progresul... «Noii conducători de întreprinderi vor utiliza analiza și cercetarea operațională cu aceeași încredere cu care ultima generație a învățat să se servească de contabilizarea costurilor»».

Criteriul de apreciere cel mai concludent a oricărei activități de conducere este rezultatul ce se obține în ceea ce privește nivelul productivității muncii, prețului de cost și rentabilității întreprinderii față de perioadele anterioare, dar mai ales în comparație cu întreprinderile fruntașe din țară și străinătate care au același obiect de activitate.

Sub acest aspect diferențele mari în nivelul cheltuielilor de producție care există la multe din întreprinderile industriale din țara noastră (constructoare de mașini, pielărie, textile etc.), precum și nivelul ridicat al acestor cheltuieli față de întreprinderile similare din străinătate subliniază carențele care există încă în acest domeniu, precum și responsabilitatea conducerii întreprinderilor pentru această stare de lucruri.

Spre deosebire de întreprinderea capitalistă a cărei conducere răspunde numai în fața consiliului ei de administrație sau a patronului capitalist, răspunderea conducerii unei întreprinderi socialiste este cu mult mai mare. Ea răspunde în fața întregului popor de modul cum și-a îndeplinit mandatul încredințat de a gospodări mijloacele puse la dispoziție, de a organiza și îndruma munca colectivului de lucrători din acea întreprindere și de a asigura nivelul de productivitate și eficacitate obținut de întreprinderea fruntașă din țară și străinătate.

În aceasta constă acum marea responsabilitate socială a cadrelor de conducere: director, inginer șef, contabil șef și a celorlalte cadre care lucrează în aparatul tehnic și administrativ al întreprinderilor noastre.

Recentele măsuri care permit acum experimentarea în unele întreprinderi a noi metode de organizare și cointeresare materială creează condiții superioare pentru îndeplinirea optimă a responsabilităților lor.

1) Michel Draucourt: *Entreprise*, nr 595/1967.

2) N. Pounderax: *Hommes et Techniques* nr. 263/1966.

PE AICI NU

de Dan BERINDEI

Cu cincizeci de ani în urmă, în vara anului 1917, ostașii români au înscris nemuritoare pagini de vitejie în cartea unei milenare istorii. «Pe întregul front aproape — scria chiar în acele zile marele istoric Nicolae Iorga în ziarul său «Neamul românesc» — frumoasa noastră oștire refăcută — ea singură știe cu ce greutate, peste câte suferinți și cu ce speranțe — se luptă. Se luptă în toată întinderea teritoriului românesc care i-a fost încredințat spre apărare și care corespunde mijloacelor ei de astăzi... Se luptă cu un avânt, cu un despreț de moarte, cu o hotărâre de a da înapoi pe dușman.

După doi ani de neutralitate, România intrase în război în vara anului 1916. Guvernul român obținuse în schimb intrării în război promisiunea satisfacerii năzuințelor naționale. Era o vreme când problema desăvârșirii statului național frământa adânc poporul român și se impunea ca o necesitate legică a dezvoltării societății românești.

Trăgători în tranșee

Amplasarea sirmei ghimpate

Intrînd în luptă, armata română a eliberat o parte a Transilvaniei, unde a fost primită cu nespusă bucurie de populație. Cu tot eroismul ostașilor ei, România s-a găsit însă curînd într-o situație deosebit de grea. Deficiențe din punctul de vedere al dotării cu armament, incompetențe ale unora dintre cei în sarcina cărora cădea ducerea războiului, nerespectarea de către aliați a angajamentelor pe care și le asumaseră au făcut ca armata română să nu poată rezista, cu toate jertfele ei, ofensivei luate de armatele Puterilor Centrale în luna septembrie. Aproape două treimi din teritoriul României a fost ocupat, devenind o bază de jaf de unde au fost sustrate uriașe bogății și însăși existen-

ța statului român părea periclitată. În aceste condiții, în fața primejdiei care amenința însăși ființa neamului întreg, poporul s-a ridicat însă la luptă, oștenii avînd sprijinul material și moral al tuturor forțelor națiunii române. Rezistînd eroic, armata română a reușit să oprească înaintarea inamicului în sudul Moldovei.

În perioada următoare, în prima jumătate a anului 1917, a avut loc o temeinică reorganizare a armatei. Efectivele totale ale oștirii au fost fixate la 15 divizii de infanterie și două de cavalerie, ele însumînd în ansamblu aproape 400 000 de oameni bine echipați, în bună parte și datorită armamentului și echipamentului primit acum din partea Antantei. La noua pregătire de luptă a oștenilor a contri-

SE TRECE!

Coloană de muniții ▼

▶ Pornirea la atac

◀ Artileria în marș

buit misiunea militară franceză condusă de generalul Berthelot, misiune care număra aproape 1000 de oameni. La începutul verii anului 1917 armata română devenise un puternic instrument de luptă menit să apere linia frontului, dar și capabil de a acționa cu eficiență ofensivă.

«A FOST O LOVITURĂ DE TRĂSNET»...

Armata a 2-a i-a revenit cinstea de a efectua cea dintâi puternică acțiune de eliberare a unei părți din teritoriul copleșit de armatele dușmane. Ea a de-

monstrat atât inamicului cât și întregii lumi capacitatea de luptă a oștirii reorganizate și eroismul fără seamăn al soldaților români. «Am... ferma încredere în succesul trupelor noastre pe frontul armatei mele — scria la 9/22 iulie, în ziua începerii pregătirii de artilerie, comandantul ei. Sunt convins că acțiunea care începe azi va fi pentru soldatul nostru un titlu de glorie și pentru țară — de mândrie. Ne măsurăm, în condițiuni aproape egale, cu cei mai buni soldați din lume. Sunt convins că vom învinge»...

Timp de 40 de ore artileria — 228 guri de foc — a executat un masiv bombardament care a produs grele pierderi

(Continuare în pag. 6)

PE AICI NU SE TRECE!

În marș spre linia întâi ▲

Tun în acțiune ▲

Avioane gata de luptă ▲

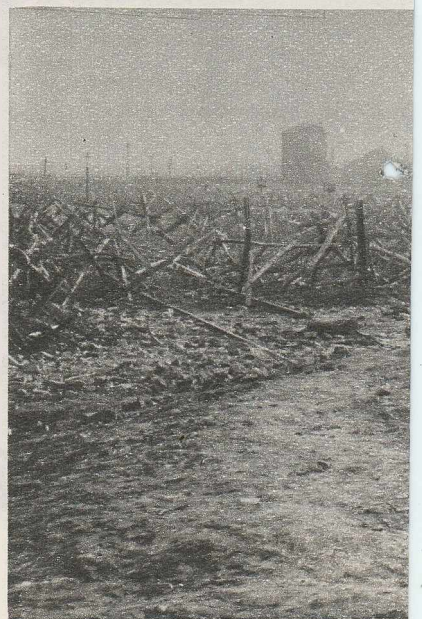
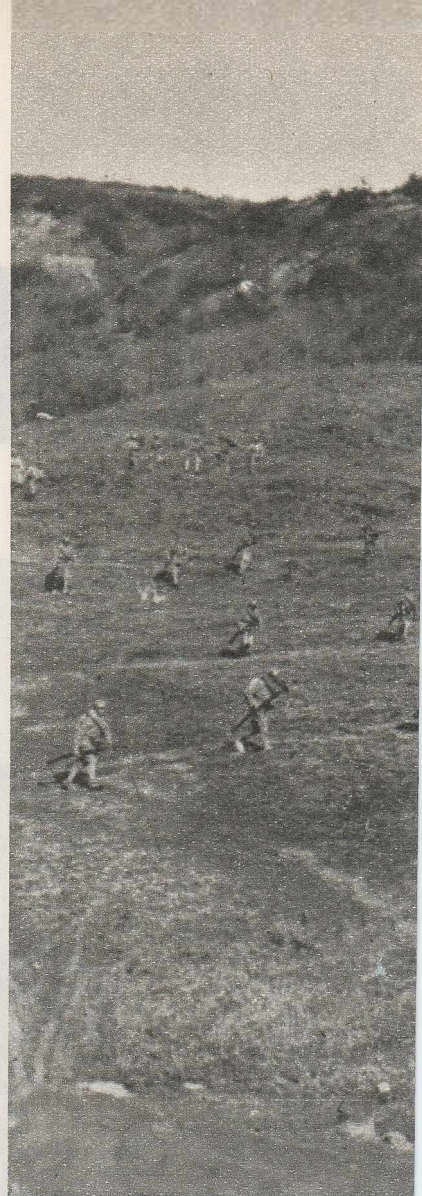
Interogatoriul prizonierilor ▼

materiale inamicului și a înlesnit viitoarea dezlănțuire a atacului. Apoi, în noaptea de 10/23 spre 11/24 iulie ostașii au așteptat încordați momentul suprem al începerii acțiunii ofensive. În fața lor se afla un front lung de 30 km, împărțit în trei sectoare apărate de 21 batalioane de infanterie, de 6 regimente de cavalerie și de 30 baterii de artilerie, pe trei linii succesive de apărare; înălțimile fuseseră transformate de inamic în puternice centre de rezistență. Pe la 1 noaptea șiruri de umbre au ieșit din tranșeele românești, au trecut apa Limpejoarei și au început să urce dealul Mărăștilor. La 4 dimineața ostașii care se apropiaseră de pozițiile inamice neobservați, s-au ridicat de la pământ și s-au avântat într-un iureș nestăvilat spre șanțurile dușmane. «Fix la 4 — nota comandantului armatei, generalul Averescu, în jurnalul său — am mers la observator; era încă întuneric, dar partea stângă a sectorului de atac era luminată de satul Mărăști, în flăcări. Exploziunile proiectilelor noastre acopereau întregul sector de atac, de la Mărăști la Încărcătoarea. Spectacol... peste măsură de emoționant. Încetul cu încetul se luminează de zi și ochiul poate distinge numai cu binoclul și cu mare greutate coloanele noastre. Încep a se auzi armele infanteriei, apoi mitralierele și, în fine, grenadele; s-a ajuns deci corp la corp». «Din toate părțile — se înseamnă în continuare — rapoartele sînt favorabile; soldații noștri pătrund în poziția inamicului și încep curățirea șanțurilor. De altfel, pe unele puncte se pot vedea distinct oamenii noștri alergînd în lungul șanțurilor și azvîrlind grenade în ele. La ora 8 întreaga linie este a noastră. Dușmanul se retrage, mai cu seamă la centru, în dezordine. Încep a se aduna prizonieri numeroși. Se raportează capturare de tunuri...»

Atacul, dezlănțuit după apropierea cu dibăcie pînă la 100 de metri de pozițiile dușmane, fusese pe deplin încununat de succes. Rînd pe rînd puternicele întărituri de pe dealul Mărăștilor, dealul Teiușului, ca și dealurile Cotul Roșca și Dealul Mare au fost cucerite de vitejii ostași ai armatei a 2-a. «Nu-i mai opri nimic — evoca chiar în acele zile marele scriitor Mihail Sadoveanu atacul de la Mărăști. De mult așteptaseră ei ora aceasta... A fost o lovitură de trăsnet... Zadarnice fură cele din urmă silinți ale inamicului. Veneau amenințătoare ca valurile neoprite regimentele 2 vînători și 4 Argeș... Dintr-o dată, după zilele și nopțile de teribilă bombardare, după suferințele morale ale așteptării, lovitură aceasta a infanteriei noastre dezlănțuit ca furtuna panica în rîndurile vrăjmașilor... Cu răcnete nebune unii începură a fugi spre drumurile de scăpare, cu capetele goale, aruncînd armele. Alții înălțau brațele și se constituiau prizonieri în masă, palizi și tremurînd de groază... Pe drumuri — arme, căști și chesoane. Răniți și morți imbulziți pretutindeni...»

Dacă la stînga sectorului de atac brigada a 6-a din divizia a 3-a a eliberat satul Mărăști după lupte crîncene, tranșee după tranșee, curte după curte, ca și dealul Mănăstioara, ocupat după lupte îndrîjite în după-amiaza celei dintîi zile a bătăliei, în dreapta sectorului de atac, dealul Poiana Încărcătoarea, puternic fortificat pe o adîncime de 1 km,

n-a putut fi cucerit, deși pierderile armatei a 2-a au fost ridicate în acest sector al frontului, numeroși morți și răniți rămînînd prinși în sîrmele ghimpate ale rețelelor din fața tranșeelelor dușmane. În stînga armatei a 2-a române, divizia a 15-a rusă atacînd pe două coloane a cucerit dealul Momîia.

Ziua de 11/24 iulie se încheie în ansamblu cu un evident succes. Frontul inamicului fusese rupt și străpuns pe o lărgime de 10 km. Comandamentul german a fost cu totul surprins de această străpungere. Cînd colonelul Schmidt a fost înștiințat, la Cîmpurile, în zorii zilei,

ranșee la Mărășești

Supra dezlănțuirii atacului armatei a... a, el a refuzat să-și întrerupă somnul, și numai câteva ore mai târziu a fost lit să fugă cu capul gol iar ofițerii săi și-și lase ceștile pe jumătate cu cafea. Este 20 de tunuri și 1500 de prizonieri concretizau bilanțul primei zile a ofensivei românească.

În ziua de 12/25 iulie acțiunea armatei 2-a a continuat cu aceeași eficiență. În zori românii au putut ocupa dealul oiană încărcătoarea pe care inamicul, nenințat cu încercuirea, îl evacuasese. În timp ce ostașii acestei armate așteptau urmărind pe dușmanul în retra-

gere, marele cartier general, ținând seama de situația de pe frontul din Galitia care crea o amenințare în nordul teritoriului românesc, a ordonat suspendarea ofensivei. Totuși aceasta a fost continuată, la propunerea comandantului armatei, până în ziua de 15/28 iulie când, după patru zile și patru nopți, este oprită datorită atingerii aliniamentului marcat de valea superioară a râului Putna și înfrângerii unei rezistențe care, în condițiile create în Galitia, impunea prudență.

Bătălia Mărăștilor a constituit o strălucită izbândă. Frontul dușman fusese

Generalul Eremia Grigorescu pe front

sfărșimat pe o lungime de 30 km și armata a 2-a înaintase 20 km în adâncime eliberând 30 de localități, luând prizonieri 23 de ofițeri și 2746 soldați și capturând 40 tunuri, 30 mortiere, 22 mitraliere și un imens material de război. «După admirabile atacuri pieptișe — sintetiza N. Iorga peste două decenii eroismul oștenilor armatei a 2-a — în mijlocul bucuriei dirjilor țărani pe coastele aspre ale muncelor, puternicele linii de apărare fură părăsite de trupele inamice, care se retrăgeau în dezordine. Prima adevărată și deplină victorie românească».

BĂTĂLIA HOTĂRÎTOARE: MĂRĂȘEȘTI

O săptămână după izbînda de la Mărăști armatele Puterilor Centrale au încercat să obțină nu numai o revanșă pentru eșecul suferit în bătălia începută în noaptea de la 23 spre 24 iulie, dar chiar victoria categorică, care urma să le asigure ocuparea Moldovei și, practic, să pună capăt existenței statului român. Potrivit planurilor comandamentului Puterilor Centrale, armata a 9-a germană urma să atace la vest de Siret,

(Continuare în pag. 8)

PE AICI NU SE TRECE !

de la sud la nord, în direcția Adjud, iar armata I austro-ungară urma să acționeze în regiunea Oituzului, înaintînd pe valea Trotușului spre Adjud. Erau două brațe ale unei clește uriaș care trebuia să captureze armata a 2-a română și armata a 4-a rusă. Faptul că tocmai în acele zile a avut loc înlocuirea armatei a 4-a ruse prin unitățile armatei I române a complicat și mai mult situația, ofensiva armatelor Puterilor Centrale lovind un front în transformare, neorganizat.

În seara zilei de 5 august 1917 Mackensen părăsea Bucureștii, luîndu-și rămas bun de la cei veniți să-l însoțească, cu cuvintele: «La revedere, peste două săptămîni în lași». În aceeași noapte artileria germană începu o puternică pregătire de artilerie. Unitățile armatei a 9-a germane au înaintat circa 10 km, dar intervenția diviziei a 5-a românești, care a ocupat o linie de apărare, luînd locul trupelor ruse în retragere, a pus capăt înaintării germane. Ostașii regimentului 32 Mircea au trecut la contra-

vizii au fost aruncate împotriva diviziei a 13-a comandată de generalul Ioan Popescu, unul dintre principalii secundanți ai generalului Eremia Grigorescu, comandantul armatei 1. Bombardamentul nemilos a aproape 1000 de tunuri a lovit liniile românești asupra cărora s-a dezlănțuit apoi atacul trupelor germane. Rezistența eroică a unei companii de mitraliere comandate de căpitanul Grigore Ignat, care a rezistat pînă la ultimul om, căpitanul Ignat murind la datorie, trăgînd la mitralieră pînă la ultima suflare, a asigurat desfășurarea unui impetuos contraatac român care a dus la reocuparea pădurii Răzoare. După această luptă o ultimă încercare a mai fost făcută de comandamentul german la 15/28 august, cînd s-a urmărit fără succes străpungerea liniilor românești la vest de Panciu.

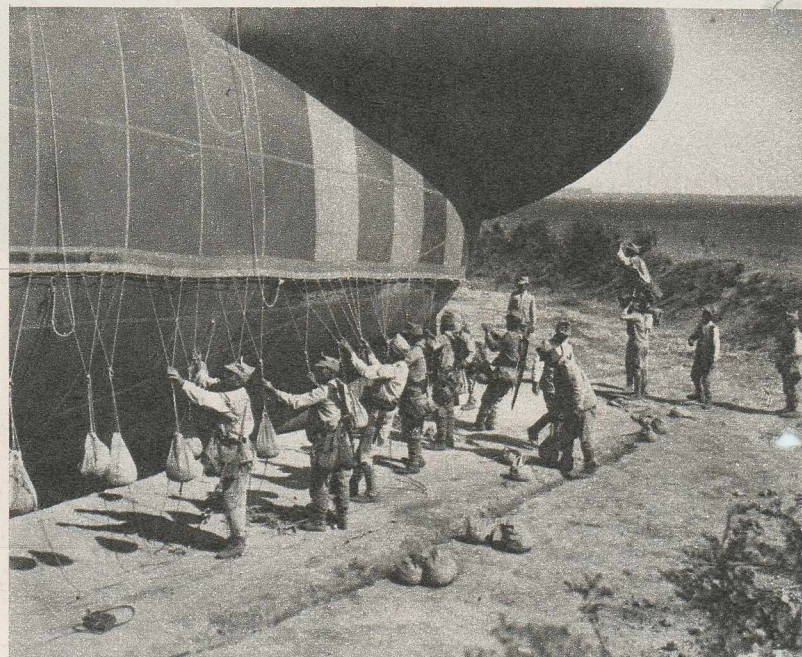
INFRÎNGEREA LUI MACKENSEN

Nici bătălia de la Oituz, în regiunea vestică a frontului, nu a asigurat un

vreme marele scriitor Mihail Sadoveanu — inamicul s-a oprit. Și-a lăsat brațele în jos și bărbia în piept cu descurajare. Gîfîind, s-a retras ca o fiară în cotlon, ca să-și lingă rănile. Feldmareșalul von Mackensen a privit cu îndoială și cu tristețe harta și a închis ochii, gîndindu-se la hecatombe pe care le-a înălțat la Siret. Zece pînă la douăsprezece divizii germane s-au topit în această bătălie...» Armatele române repurtaseră un strălucit succes care-și găsea explicația în «baza morală a acestui popor — cum scria în acea vreme Octavian Goga — care pentru dreptul lui știe să moară cu o vitejie înălțătoare». În cuvinte calde, animate de un înalt patriotism, savantul Nicolae Iorga consemna și el în paginile «Neamului românesc» marea izbîndă a Mărășeștilor. «Frumoasa luncă a Siretului la Mărășești — scria el — e plină de trupurile în movilă ale dușmanului pe care le-a prămădit baioneta și patul puștii românilor care-și apără țara. Supt conducerea unor ofițeri cu sufletul de

Generalul Ioan Popescu pe front ▲

Balon pregătit de lansare ▲

atac numai în cămăși, răspîndind spaima în rîndurile unităților dușmane.

Dar oprirea înaintării germane nu a însemnat încheierea bătăliei de la Mărășești, căci aceasta a durat timp de două săptămîni, 12 divizii germane, 1 135 mitraliere și 865 guri de foc căutînd a pune capăt îndrîjitei rezistențe românești. Deplasînd centrul de greutate al ofensivei, Mackensen a încercat să găsească punctul vulnerabil al frontului românesc pe unde să croiască drum unităților sale. Lupte grele s-au desfășurat la 9-11 august de-a lungul șoselei Panciu-Tecuci, unde s-a evidențiat divizia a 9-a română, iar în zilele de 12-14 august centrul luptei a fost deplasat spre apus, în zona Țirgului Panciu. Între 15 și 18 august eforturile trupelor germane s-au desfășurat la vest de Panciu, iar la 19 august s-a dat o luptă hotărîtoare în porțiunea dintre Panciu și Mărășești, unde 5 di-

succes concret atacatorilor. Începută la 8 august (stil nou) — deci la două zile după declanșarea bătăliei Mărășeștilor — ea s-a desfășurat timp de 16 zile. La început, datorită superiorității sale numerice, inamicul a realizat o oarecare pătrundere în dispozitivul de apărare dar apoi armata a 2-a română a trecut la contraofensivă, a zdrobit capacitatea ofensivă a inamicului și a recucerit o bună parte din terenul inițial pierdut. Luptele de la Pravila, Ungureanu, Poiana lui Boboc, Ciresoaia, Dealul Coșna au dovedit, în cadrul acestei bătălii, că planurile Puterilor Centrale privind pătrunderea armatelor lor în Moldova nu se puteau realiza. Ca și Mărăștii, Mărășeștii și Oituzul au demonstrat capacitatea de luptă a armatei românești reorganizate, eroismul și spiritul de luptă al oștenilor români.

«După două săptămîni — scria în acea

foc și avînd în frunte nebiruita hotărîre a generalului Grigorescu, ai noștri nu au cruțat viața pentru a păstra României locul românesc unde și mai departe să-i filfîie liber steagul».

«PROFUNDA ADMIRAȚIE PENTRU CURAJUL EROIC»...

Marile bătălii purtate de români în vara anului 1917 au avut un justificat ecou peste hotare, ele înscriindu-se între evenimentele militare majore ale momentului. Mari demnitari aliați, ca și organele de presă din lumea întreagă, au consemnat eroismul oștenilor români și realizările concrete ale armatei românești reînscute. Primul ministru francez Ribot a salutată națiunea română, «sora curajoasă, care a arătat în mijlocul greutăților de acum cele mai eroice virtuți», iar primul ministru englez Lloyd George

și-a exprimat «profunda... admirație pentru curajul eroic și avîntul ce dovedit poporul român în timpul an de încercări aproape fără seamă. Pentru ziarul «Times», germanii au seră «cea mai serioasă lovitură pe au primit-o vreodată în orientul Europei», iar «Daily Chronicle» și-a exprimat opinia că «armata reconstituită României a salvat frontul de vest».

Deosebit de semnificativă a fost recunoașterea de către comandanții germani a capacității de luptă a armatei române și a importanței înfrîngerii ferite de ei în România. «Rezist dușmanului, în special a românii scria generalul Kurt von Morgen fost neobișnuit de îndrîjnit și s-a exprimat prin 61 contraatacuri (pe frontul Coșna 1) în timpul celor 14 zile de luptă. Ele au condus mai ales la lupta la Tecuci... Români au devenit un adve-

Explozie

demn de respectab. «Armata română — scria la rîndul său generalul von Ludendorf, șeful marelui stat major german, evocînd evenimentele din 1917 — se în-tărise în așa fel încît ne era imposibil să obținem succese strategice».

În vara anului 1917 ostașii români și-au dovedit neînfricarea și eroismul. Ei au apărat cu dîrzenie pozițiile lor și au arătat că erau în stare să repurteze victorii însemnate asupra uneia dintre armatele cele mai bune ale lumii. Dîrzenia și succesele armatei române au avut un adînc ecou în rîndurile poporului român. «Noi — scria în acea vreme un român rămas în teritoriul ocupat — natural că știm puțin, mai mult simțim din instinct decît știm, că vitejia a reinviat pe frontul Siretului».

Lupta ostașilor pe front s-a bucurat de sprijinul întregului popor. Masele populare n-au precupețit nimic în acțiunea de salvare a țării. Muncitorimea și-a înzecit eforturile în fabrici, iar țărani

lucrul pe ogoare. Prestarea a numeroase zile de muncă la drumuri și efectuarea lucrărilor de apărare au ajutat armata în eforturile ei. Intellectualitatea a sprijinit și ea frontul atît prin activitatea sa cît și prin trimiterea de bani și colete ostașilor de pe cîmpul de luptă. Poporul român a fost alături de ostași — ieșiți din rîndurile sale și care-i întruchipau năzuințele — în lupta aspră a zilelor din vara anului 1917.

Întruchipînd voința unui popor, în-scriindu-se în lungul șir al luptelor duse de el pentru libertate, independență și unitate națională, bătăliile de la Mărăști, Mărășești și Oituz se înscriu ca pagini de foc în istoria României. Ele au dezvăluit eroismul oștenilor români, au arătat hotărîrea dîrză a poporului român de a păstra și dezvolta ființa națională și de stat a României și au rămas în perspectiva istoriei — cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Mărășești — «un simbol al eroismului poporului român».

Autoblindat la Oituz ▲

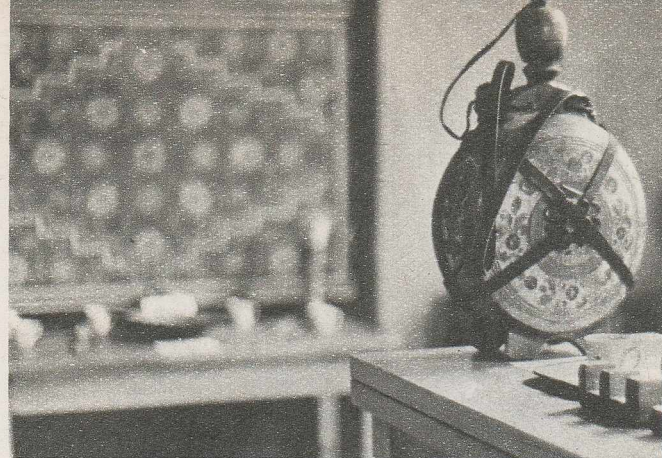
Obuze capturate de la inamic ▼

▼ Posturi înaintate în păienjenisul sîrmei ghimpate

EXPERIENȚA

Șirnea

Șirnea e un sat. N-ar fi rău să devină o experiență și în cele două urmări un punct de plecare.

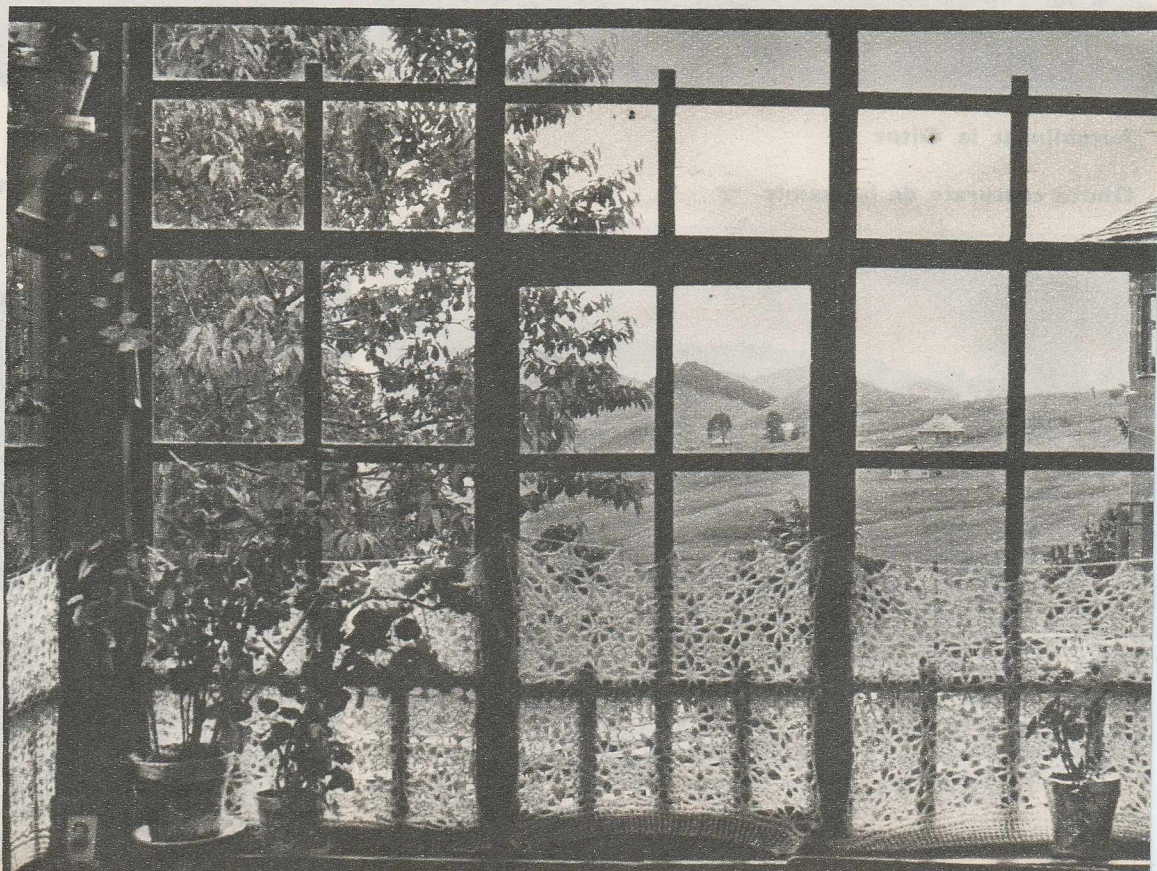
Povestea acestui sat începe pe șoseaua Brașov - Cîmpulung - Pitești, la km 85,100, după ce drumul o apucă, puțin mai sus de Bran, la dreapta, șerpuind alene spre așezarea pitită între scutul monumental al Pietrei Craiului și panorama Bucegilor încununată cu smocuri de buștină.

Anul trecut, profesorul Nicolae Fruntes, un șirnean îndrăgostit de locurile natale, și-a propus să vadă câți turiști au trecut prin sat: 2 000. Dintre ei, vreo trei sute au rămas în sat unde și-au petrecut vacanța. Știa, de asemenea, că toți aceștia au promis să revină pentru că s-au simțit excelent, n-au dus lipsă nici de frumuseți naturale, nici de bucatărie specifică și nici de confort. În fine, mai știa că la rîndul lor nici șirnenii n-au ieșit păgubiți. Ce ar fi, a propus el, să înceapă Șirnea un adevărat negoț, valorificînd frumusețile ei naturale? Și a început organizarea unui birou turistic.

Cu alte cuvinte, în acea clipă s-a produs «fenomenul Șirnea». Proverbiala ospitalitate a localnicilor a constituit punctul de plecare al unei noi întreprinderi: *satul turistic*.

Dar fenomenul trebuie stimulat, sprijinit, pentru a putea deveni o reală și extensibilă experiență. Drumul pe care l-au construit șirnenii de la șosea, lung de 3 kilometri, este un simbol al hărniciei și bunelor intenții — dar trebuie pavat; lumină electrică există — dar nu pleacă de la racordul electric național, aflat la numai 4 km distanță, ci de la un generator care se mai defectează; *bufetul* are șase camere la etaj — dar nu e considerat *cabană* pentru că nu s-a emis încă o decizie în acest sens; inventarul peisagistic e complet — dar n-ar strica de loc să se amenajeze un mic lac. Și, în fine, ajutorul cel mai substanțial ar fi tocmai asigurarea inviolabilității ambianței specifice locului, evitarea și îngrădirea oricărei tentative de introducere forțată a unor elemente urbane de construcție (tonete, barăci etc., etc.) care n-ar face altceva decît să știrbească din farmec.

Ce părere au întreprinzătorii edili ai Brașovului?

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

tot despre «specific»

Un prieten la a cărui opinie țin în mod deosebit nu este de acord cu unele puncte de vedere exprimate în ultimele două cronici. Principala funcție a televiziunii, consideră el, a fost și va fi întotdeauna generalizarea accesului la manifestări artistice, sportive, culturale etc., rezervate în trecut unor grupuri restrinse. Consecvent acestui punct de vedere, el nici nu deschide de altfel televizorul decât atunci când se transmit spectacole pe care, dacă n-ar fi avut televizor, ar fi căutat să le vadă într-o sală: anumite filme, piese de teatru, concerte, recitaluri, varietăți pe scenă.

Nu se poate contesta că mijlocirea contactului cu regizori, actori sau cîntăreți celebri, difuzarea largă a capodoperelor vechi și noi ale artelor care pot beneficia de serviciile camerelor de luat vederi reprezintă o obligație primordială a televiziunii. Să sperăm că cei ce răspund de programele ei sînt convinși, de pildă, că nu trebuie să cruțe nici un efort organizatoric, financiar sau de altă natură pentru a aduce pe micul ecran Festivalul Enescu într-o proporție cît mai apropiată de sută la sută. Numai o fracțiune neînsemnată dintre iubitorii și posibilibii iubitori ai muzicii din întreaga țară vor încăpea în sălile unde vor concerta Zubin Mehta și Isaac Stern, Van Cliburn și David Oistrach, numărul celor care vor putea admira direct baletul Operei din Paris evoluînd în decorurile și costumele lui Chagall este strict limitat. Luptînd prin toate mijloacele pentru a învinge rezervele unora și prejudecățile altora, pentru a străpunge zidul de neînțelegere și chiar rea-voință cu care se înconjură cîteodată diverse foruri muzicale de la noi, televiziunea și-ar îndeplini o datorie majoră față de abonații ei. Ar fi cu totul altceva decât dezechilibrarea periodică a programelor pentru a face loc cu exagerată complezență tuturor campionatelor sportive difuzate prin rețelele internaționale, fără a ține seama cel puțin de gradul de popularitate a diverselor discipline sportive la noi în țară. Dacă în cazul acestor preluări s-ar fi resimțit nevoia unei selectivități mai stricte, Festivalul Enescu merită subordonarea totală a orarului televiziunii. Așteptăm de asemenea înregistrarea atentă (pe film, chiar dacă e mai scump, nu pe telerecording care diminuează valoarea artistică a reproducerii) a tuturor evenimentelor-cheie ale festivalului.

Da, desigur, cutia cu imagini și sunete a fost inventată pentru ca violoncelul lui Rostropovici să fie prezent în același timp și la Satu Mare, și la Constanța, și în satele din Argeș, și în cele din Suceava și — de ce nu? — în mai multe țări. Dar oare numai pentru asta? Ostil experimentărilor în televiziune, prietenul amintit îmi spunea că pe el nu-l plictisește prezența pe ecran a Margaretei Pîslaru, chiar dacă e solicitată să cînte patru melodii în șir și că o poate asculta pe Doina Badea și o jumătate de oră. Pînă aici sîntem de acord, cel puțin atîta timp cît e vorba de interpretele citate. Punctul în care ne despărțim urmează abia acum: jocurile cu sunete și imagini îl enervează și îl obosesc. În timp ce ascultă un tango sau un twist vrea să vadă chipuri fie de cîntăreți, fie de dansatori, nu umbre și cauciucuri de automobil. E aici un oarecare conservatorism, o rezistență la nou în fond explicabile: de fapt, genul nu a fost creat încă la noi. Încercările unora dintre realizatorii noștri mai au ostențația naivă și uneori stingace caracteristică debuturilor. Citeam zilele trecute că la Paris s-a creat un «studio experimental» deschis tuturor colaboratorilor televiziunii care vor să inoveze în materie de tehnică a imaginii. Supraîmpriări, transparențe, compartimentarea ecranului pentru ca un chip să poată fi văzut simultan din față și din profil, utilizarea procedurilor de soliarizare care permit accentuarea umbrelor și chiar inversarea valorilor (părțile luminate devin negre în timp ce umbrele apar albe) sînt numai cîteva din metodele folosite în studioul lui Gerard Patris. Pentru prima sa emisiune, acestă a făcut apel la un pictor: Martial Raysse. Se presupune că Raysse se va strădui să șocheze prin violența obiceiurilor vizuale. Dar Pierre Schaffer, directorul serviciului de studii al radioteleviziunii franceze, crede că merită riscul: televiziunea trebuie să dobîndească o personalitate artistică proprie, o originalitate de neconceput fără stăpînirea desăvîrșită a propriilor sale posibilități tehnice.

Nu e cazul să protestăm atunci cînd se încearcă același lucru și la noi. Dimpotrivă, curajul (dublă de entuziasm și perseverență) trebuie salutat și stimulat, pentru că reprezintă una dintre modalitățile de înnoire a televiziunii. E vorba, pentru moment, de a elogia mai curînd intenția decît realizarea.

Poate că în felul acesta vom fi de acord. Mai ales că prietenul meu este și el convins că ignorarea experiențelor care se fac într-un domeniu sau altul al artei determină inexorabil o rămînire în urmă. Cînd deplîngem unele cunoscuturi neîmpliniri ale cinematografiei noastre, de exemplu, nu putem uita că pentru spectatorii români Ingmar Bergman nu există decît ca autor al unui film total nereprezentativ, că cinematografia franceză din ultimii zece ani (de la Alain Resnais la Claude Chabrol, Agnès Varda sau Claude Lelouch) este total necunoscută, că Fellini și Antonioni sînt numai puțin mai mult decît niște nume vehiculate prin cronicile de specialitate. Borderie și Jean Delannoy sînt, după toate aparențele, cineaștii francezi cei mai cunoscuți de către spectatorii români; nu e de mirare deci că orizontul culturii cinematografice a acestora se arată oarecum limitat.

Cînd televiziunea încearcă să țină pasul cu ce e mai nou în lume s-o aplaudăm, nu s-o hulim. Și să nădăjduim că și alții vor urma exemplul ei.

Felicia ANTIP

Întreprinzătorul profesor Nicolae Fruntes promite asistență turistică competentă pentru excursii pe Piatra Craiului, la peșterile Dimbovicioara, Ialomicioara și Lilieciilor sau la Zărnești.

Un colțșor din Muzeul satului.

În clipa de față pot locui în Șirnea 148 de turiști, în 58 de camere (aproape toate cu televizoare!), dintre care: cîte 10 turiști în 4 case-cabană și cîte 4 turiști în alte 27 de case.

Fereastră și perspectivă.

Fiți pe pace. Mai rămîne și pentru dv.

Tradiție și inovație în persoana tovarășului Dudu, bufetierul.

Vară, vară... dar nici chiar așa!

Ne-am luat de mult gîndul de la ceea ce se cheamă un repertoriu cinematografic estival alcătuit cît de cît cu grijă. Cu grijă față de soarta spectatorului obișnuit pentru care noțiunea de cultură cinematografică nu mai este o vorbă născocită de critici, ci o necesitate; pentru care informația serioasă, civilizată asupra mișcărilor ce se petrec în lumea filmului nu este un atentat direct la buna lui dispoziție sufletească, prea mult lăsată în seama comedioarelor și westernurilor trase la șapirograf. Cu acest spectator nu putem sta de vorbă decît trei sferturi din an, adică atunci cînd avem, să zicem, o bază de discuție: un Kurosawa, un Kawalerowicz ș.a. E puțin, foarte puțin, dar totuși e ceva. Vara însă acționează din plin acele legi obscure care cer o odihnă totală a intelectului. Obiceiul acesta ține de ani de zile și orice cronicar care se respectă l-a blestemat măcar de două-trei ori. Se pare însă că actualul sezon a pus vîrf la toate: filmele polițiste, melodramele și comediile (cu unele mici excepții) aduse spre delectarea spectatorului și îndeplinirea planului de casă nu numai că au coplesit prin cantitate (la urma urmei, nu acesta este răul cel mai mare), dar au fost parcă anume selecționate după criteriul minimei rezistențe artistice. Dovada cea mai bună este faptul că unele întreprinderi cinematografice orașenești stau prost cu planul de casă. Să le compătimim? Mitul filmului de succes, al succesului rău înțeles, se răzbună. Dar nu pentru compătimire scriem aceste rînduri, ci pentru a trage un alt semnal de alarmă: se observă în ultima vreme o adevărată preocupare (cel puțin așa o înfățișează faptele) pentru instalarea pe ecranele noastre a unor filme cu vechi state de vechime, din păcate nu însă filme reprezentative pentru un anumit stadiu al artei cinematografice sau al evoluției unui actor, ci pelicule absolut oarecare. Ne întrebăm pe cine încîntă atît de mult să-l vadă pe Marcello Mastroianni într-o comedie săracuță, «Un hectar de cer» (regia A. Casadia), de acum fix zece ani, timp în care lumea a cunoscut cîteva din creațiile mature ale acestui prestigios actor? Săptămînile trecute ne-au adus, de asemeni, un film polițist de acum șapte-opt ani, cu Marina Vlady și Robert Hossein. Dacă tot sîntem porniți pe cumpărat filme vechi, poate că ar trebui sporite eforturile de a achiziționa acele opere devenite puncte de referință în orientarea cinematografică contemporană, opere care circulă de cîteva ani pe toate continentele și despre care scriem de atît amar de timp cu stînjeneală, știind că publicul nu le cunoaște decît din auzite: «Hiroshima, dragostea mea» (Alain Resnais), «La dolce vita» (F. Fellini), «Fragii sălbatici» (I. Bergman).

Nu ignorăm greutățile financiare legate de costul ridicat al filmelor noi și

de aceea, după cum se vede, nu avem pretenții nesăbuite, nu cerem să vedem imediat «Explozia» lui Antonioni, dar nici măcar filmele mari ale anilor '58-'61?...

De-acum credem că se află la mijloc acel mecanism al inerției, bine pus la punct. Doar el explică — în cea mai mare parte — încă un fenomen îngrijorător: ne semnificativa și — ceea ce este și mai trist — strîmba imagine pe care o avem despre unele cinematografiile naționale ale ultimilor ani; faptul merită o discuție mai amănunțită. Deocamdată ne mulțumim să aducem în sprijinul celor afirmate un singur exemplu furnizat tot de repertoriul ultimelor și viitoarelor săptămîni: filmul polonez este prezent — masiv — prin producții lipsite de consistență (cu excepția creației lui Wajda «Lady Macbeth din Siberia», alungată grabnic spre periferie): «Peretele vrăjitoarelor», «Unde este al treilea rege», «Don Gabriel».

Nefiind gîndit în punctele sale esențiale, în stare să-i stabilească echilibrul, să împace necesitatea divertismentului — de calitate — cu cerințele minime ale instrucției cinematografice, repertoriul a devenit «o problemă» nu numai pentru specialiști, ci și pentru omul de pe stradă. Ce să alegi: «Dragostea mea», «Printre vulturi», «Spionul» etc.?

Magda MIHĂILESCU

În spatele titlului Il fischio al naso (în românește: O șuierătură pe nas) se află Dino Buzzati «Șapte etaje», dramatizată de autorul însuși și ecranizată de c

din agenda festivalurilor — moscova 1967

Istvan Szabo: «Filmul meu este biografia unei generații»

La recentul festival de la Moscova, filmul lui Istvan Szabo, «Tatăl», a dobîndit Marele premiu (ex aequo cu «Ziaristul» — în regia lui Serghei Gherasimov).

Întimpinîndu-l acum trei ani — cînd a debutat în filmul artistic de lung-metraj cu «Vîrsta iluziilor» — ca pe un «autor autentic, un adevărat poet al ecranului», critica internațională semnala că «va trebui să urmărim cu cea mai mare atenție evoluția lui Szabo, care deschide poate o epocă înfloritoare în cinematograful maghiar».

Această a doua creație, «Tatăl», sensibilă mărturie a unei generații care are ceva de spus, confirmă făgăduințele începutului. Reproducem în paginile de față interviul acordat de tînărul cineast — are 29 de ani — ziaristului Istvan Zsugan.

— Ce credeți despre cinematograful de autor? Continuați să fiți partizanul acestuia, continuați să vă scrieți singur scenariile?

— Ceea ce interesează cel mai puțin spectatorul este aflarea numelui celui care

a scris scenariul. Pentru el, un film este bun sau prost.

Toate creațiile lui Zoltan Fabri sînt filme de autor. Există însă regizori care nu fac film de autor, a căror muncă se aseamănă mai degrabă cu cea a artiza-

nilor sau a șefilor⁴ de orchestră, dar care sînt autorități în meseria lor și realizează opere excelente. Autorul unui film este cel care-și exprimă cel mai pregnant individualitatea, concepția despre lume sau gustul. Greta Garbo este autoarea filmelor sale — chiar dacă noi le atribuim unor regizori și scenariști — căci în preajma ei nu există decît figuranți. Este pur și simplu o întîmplare faptul că tot eu am scris și scenariul celui de-al doilea film pe care l-am regizat; după părerea mea filmul de autor nu este singurul procedeu în fața căruia trebuie să ne închinăm și nici cel mai fructuos, iar în ceea ce mă privește nu constituie nici pe departe un exercițiu obligatoriu. Știu, de exemplu, că n-aș fi în stare să scriu scenariul unei comedii, deși îmi doresc mult să realizez una.

Rezumînd: înțeleg prin filmele de autor creațiile ce reflectă concepțiile personale ale unor cinești, viziunea lor asupra lumii, filozofia lor. Ele nu atîrnă cu nimic de autorul scenariului. Socotesc că astfel de realizatori sînt Bergman, Fellini, Bunuel, Wajda, Ramm, Antonioni, Truffaut.

— Ei sînt aceia care au avut cea mai mare înrîurire asupra concepției dv. despre cinematograful? În timpul studiilor, ce filme imbrăți-

cuta navelă a lui Ugo Tognazzi.

meridiane

UN FILM CRUD DESPRE IDOLII CÎNTECULUI

Cel care și-a propus un astfel de scop este un tânăr debutant francez, pe nume Marc'o, serios preocupat, după câte se pare, de soarta acestor mici zeități ale tinereții (cu un an în urmă, la teatrul «Bilboquet» s-a jucat o piesă a lui Marc'o cu subiect asemănător filmului pe care-l realizează acum). «Vreau să scot în evidență ravagiile publicității exagerate — declară regizorul — ale acelei publicități care dezvăluie fără milă viața vedetelor dar și vina unor idoli care acceptă această condiție și, chiar mai mult de cit atit, își oferă ei înșiși «viața» pe tavă. Narcisismul unor vedete — iată ce aș dori să luminez cu aparatul meu».

În acest film închinat — dacă se mai poate spune așa — cîntăreților de muzică ușoară vor apărea actrii Bulle Ogier, Valerie Lagrange, Jean-Pierre Kalfon, Bernadette Lafont.

M-AM CĂSĂTORIT CU TINE CA SĂ MĂ DISTREZ

Regizorul italian Luciano Salce intenționează să facă din ultimul său film un fel de leac contra plictiselii. O spune și titlul. Dar o declară mai ales autorul: «Pentru mine, plictiseala este un adevărat dușman. Cînd spun asta mă gîndesc la tot ceea ce numim noi spleen, nemulțumire în viață, conștiința nepotrivirii între ceea ce simți și ceea ce ai vrea să simți. Detest acea seriozitate care este sinonimă cu ipocrizia. Într-o țară ca aceasta, în care totul, pînă și lucrurile ridice sînt luate în serios, satira și exercițiul continuu al umorului mi se par un mijloc lipsit de retorism de a lupta împotriva a ceea ce este fals sau măcar de a te distra». Interpreții aleși de Salce: Monica Vitti, Maria-Grazia Buccella și Giorgio Albertazzi îi împărtășesc întru totul părerile. Remarcabilul om de teatru care este Albertazzi pare a fi de-a binelea contaminat de umor și bună dispoziție: «Am început să disprețuiesc nervozitatea exagerată, exasperarea, adică acele calități ce defineau pînă acum actorul din mine... Personal, mi-a plăcut totdeauna să văd în jurul meu multă veselie, dar ca actor am fost obligat să urmez un destin impus de chipul meu cu trăsături de exaltat. Astăzi m-am schimbat, anii au dat acestor trăsături mai multă maturitate, mi-au luat aerul de nevrotic. În sfîrșit, m-am eliberat de acest chip și acum pot să rîd».

Maria-Grazia Buccella: «Socotesc umorul și veselia absolut necesare; cred că sînt mai importante chiar decît inteligența».

«Străina», filmul polițist pe care-l realizează în vara aceasta regizorul francez Sergio Gobbi, are ca protagonistă pe Marie-France Boyer.

șafi?

— În primii ani, curentul care ne-a impresionat cel mai mult a fost neorealismul. (Vorbesc la plural, căci clasa noastră forma un grup foarte sudat și, în cea mai mare parte, părerile noastre coincideau; cred că Ferenc Kardos, Janosz Rozsa și alții ar putea să confirme cele spuse de mine.) Îl prețuiam mult pe de Sica; am văzut de atîtea ori «Miracol la Milano» încît îl știam pe dinafară, și acum aș putea să-l povestesc, secvență cu secvență. În acei ani admiram cu deosebire acele filme neorealiste care de fapt depășeau neorealismul. «Umberto D» și «Hoții de biciclete» ne-au lăsat o impresie uriașă. Prin 1954, cînd a fost prezentat la Budapesta «Lu strada», a început să ne fascineze și Fellini, dar admirația noastră pentru de Sica nu a fost micșorată nici de succesele lui Fellini, nici de revelația lui Bardem sau a lui Berlingo. Au venit apoi francezii: Truffaut, Godard, Chabrol, Resnais; acesta din urmă ne-a lovit ca un trăsnet. Între timp, am făcut cunoștință cu școala scurtmetrajului polonez și cu prima parte a operei lui Wajda: «Generația», «Canalul» și, mai ales, «Cenușă și diamant». Astfel, încetul cu încetul s-a format în noi convingerea că nu există o singură modalitate de a face un film bun...

— Se poate spune totuși că generația dv. a făcut primii pași pe calea deschisă de noul val francez?

— Doar în parte. Și, cel puțin în egală măsură, primii pași i-am făcut și pe calea pe care s-au angajat mai înainte Eisenstein, de Sica, Bunuel, Bergman, Wajda și... Lumière. În arta cinematografică, fiecare are maeștrii săi; uneori criticii recunosc urmele predecesorilor, alții — nu. Cîteodată ei descoperă analogii cu filme pe care nici măcar nu le-am văzut. Atunci cînd vorbesc de noul val ei uită că acest curent nu a inventat totul de la început. Și în operele reprezentanților săi întîlnim cu ușurință influențe ale unor creații precedente; de altfel ei nu fac nici un mister din asta... Așadar, toți cei care realizăm filme într-un colț sau altul al lumii, toți îl copiem, într-un fel sau altul, pe Lumière.

— «Tatăl» este o operă autobiografică?

— Din punct de vedere social, da, este o autobiografie. Dar cum fiecare film este produsul colectiv a cel puțin cinci persoane, consider «Tatăl» biografia unei generații: a generației mele și a colegilor mei, a aceluia care am crescut și am luat cunoștință de noi înșine în aceleași condiții, am trecut prin aceleași conflicte.

ISTORIA CONSEMNEAZĂ CUNOAȘTEREA ȘI FOLOSINȚA PETROLULUI DE CĂTRE OM APROAPE DE LA PRIMELE EI FILE. ÎNSĂ DE-ABIA SECOLUL XX I-A RELEVAT ROLUL BINE-FĂCĂTOR ÎN DEZVOLTAREA CIVILIZAȚIEI UMANE DAR ȘI PE CEL DE SURSĂ A ATÎTOR EVENIMENTE ÎNTUNECATE. IATĂ DE CE NU PUȚINI SÎNT CEI CARE CARACTERIZEAZĂ SECOLUL XX ȘI DREPT «SECOLUL PETROLULUI».

Instalația de foraj submarin «Sea Quest» în Marea Nordului. Cercetări submarine sînt efectuate în prezent de peste 60 de țări, dintre care 17 realizează și exploatarea. Potrivit calculelor specialiștilor, peste 57% din terenurile de pe fundul mării sînt capabile să furnizeze hidrocarburi (în Europa — 47%, în Orientul Mijlociu — 86%). În Marea Nordului a fost descoperit pentru prima oară petrol în octombrie 1966, de către societatea anglo-americană «Burmah Oil».

CIFRE ȘI FAPTE

- Prima «exploatare» petrolieră datează din anii 6000—4000 î.e.n. și se afla, pare-se, pe marginea Eufratului.
- Cea mai adîncă sondă din lume a fost forată în Texas (S.U.A.), la o adîncime de 7 724 m. Și în țara noastră s-au forat sonde — cu instalații românești — la o adîncime de peste 6 000 m.
- Prospecțiunile care au durat cel mai mult și au necesitat cel mai mare volum de muncă sînt cele din Australia, începute în 1900. Petrolul a fost descoperit abia după 61 de ani.

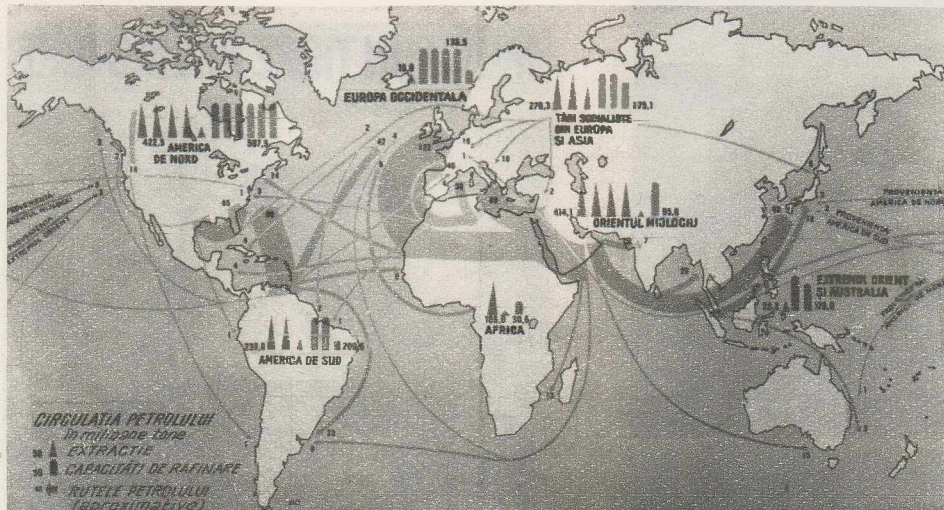
- Țările producătoare de petrol sînt în prezent în număr de 55.
- Deși numărul de sonde petroliere de pe întreg globul nu este cunoscut cu precizie, el este apreciat la peste 2,5 milioane.
- În 1938 în întreaga lume s-au consumat 274 milioane tone petrol; în 1965 — peste 1 500 milioane tone.
- Numarul produselor industriale derivate din petrol se ridică în prezent la 300 000.
- Pentru a-și coordona acțiunile și a-și împărți «sferile de influență», șapte mari companii — americanele «Standard Oil of New Jersey», «Socony Mobil Oil», «Standard Oil of California», «Texas Company», «Gulf Oil Corporation», britanica «British Petroleum» și anglo-olandeza «Royal Dutch-

PETROLUL

de I. CIOARĂ

FILE LA DOSARUL

UNEI MATERII PRIME

chiar mai înainte, cam pe la mijlocul veacului trecut. Cert este că în 1857, precum se știe, Bucureștiul a fost primul oraș din lume iluminat public cu petrol lampant provenit din țițeiul extras la Păcureți și prelucrat la rafinăria lui Mehedințeanu de la Rîfov, de lângă Moinești. Și asta cu doi ani înainte ca Edwin Laurentine Drake să devină legendarul «descoperitor» al petrolului american cu sonda sa rudimentară de la poalele dealurilor Pennsylvaniai, lângă Titusville. În 1870 producția mondială de petrol se ridica de acum la 800 000 tone. Cît de infimă pare însă astăzi această cifră în raport cu extracția anului 1966: 1 697,2 milioane tone!

SCHIMBĂRI PE HARTA «AURULUI NEGRU»

Sporirea considerabilă a producției de petrol a adus după sine importante și neconținute modificări pe harta «aurului negru». An de an derricks-urile și-au făcut apariția în noi puncte ale globului, ajungînd să împinzească astăzi — într-o mai mică sau mai mare măsură — toate cele cinci continente, din jungla Amazonului pînă dincolo de Cercul polar. Dar dacă vreme de aproximativ un veac bogatele «oil fields» din America de Nord au deținut înflorită, iată acum această zonă detronată de regiunea unde cu mai multă vreme în urmă se یرseau în van cantități uriașe aprinse de scînteii întimplătoare și transformate în «flăcări veșnice», cărora locuitorii străvechii Mesopotamiei li se închinau ca la niște zei. Astfel, cel de-al VII-lea Congres mondial al petrolului, desfășurat la începutul lunii aprilie a.c. în capitala mexicană, avea să consemneze — la încheierea bilanțului pe 1966 — depășirea pentru prima oară a producției petroliere nord-americane (27,7% din extracția totală) de către cea din Orientul Mijlociu (28,7% din total). Mai mult încă. Vechile regiuni producătoare sînt «amenințate» să fie ajunse curînd din urmă de altele, care și-au afirmat prezența pe harta petrolieră a lumii doar de curînd sau abia se dovedesc deținătoare ale acestei materii prime de prim rang. Iată de pildă cazul «continentului negru», considerat vreme îndelungată neînzestrat de natură cu această bogăție — deși existau unele zăcăminte cu o producție foarte mică. «Febra petrolului» a cuprins Africa

(Continuare în pag. 16)

La dezvoltarea industriei extractive a României în anii construcției socialiste, un rol deosebit l-a jucat dotarea cu instalații la un înalt nivel tehnic, produse în țara noastră — ca instalațiile de foraj 4DH-315 pentru adîncimi de 6 000—7 000 m, 3DH-200 pentru 4 500—5 000 m, 4LD-150 pentru 3 500 m, 2DH pentru 2 000 m, precum și instalații de prospecțiuni și intervenții etc. Fapt deosebit de semnificativ — asemenea instalații sînt exportate în cele mai diferite colțuri ale lumii, în Ghana și U.R.S.S., în Algeria și Birmania etc., România situîndu-se astăzi pe unul dintre primele locuri între țările producătoare și exportatoare de instalații petroliere. Tot atît de semnificativ e faptul că, o dată cu echipamentul industrial, sînt solicitate în străinătate și specialiștii români. Peste 1 200 de specialiști din țara noastră au acordat asistență tehnică în domeniul petrolului în mai bine de 20 de țări de pe patru continente.

În fotografie: unul dintre punctele de atracție ale ediției din primăvara acestui an a Tîrgului internațional de la Budapesta — o instalație de foraj prezentată în cadrul pavilionului românesc.

Caldeenii i-au spus «nafta»; romanii — «oleum petrae». Pentru a-și căpăta însă denumirea de astăzi, de «aur negru», au trebuit să treacă milenii, timp în care omul să-și dea seama ce reprezintă cu adevărat lichidul măsliniu la culoare, cu miros specific, pe care-l numim curent, petrol. Și acest lucru s-a petrecut o dată cu intrarea omenirii în «epoca motoarelor» și, mai recent, a petrochimiei.

Atunci a început de fapt și goana după petrol. Căci, dacă în trecut, de pildă, fenicienii sau cartaginezii avuseseră nevoie de bitum (țiței din care s-au evaporat substanțele volatile) pentru călătărirea vaselor, asirienii pentru a-l folosi ca liant, grecii ca armă, aztecii ca materie primă la construcția drumurilor — toți aceștia îl luau din depozitele naturale acumulate la suprafață în cantități suficiente pentru necesitățile timpului. Dar împreună cu bitumul se găsea în astfel de depozite și petrol care, scos de aci, era comercializat ca «leac miraculos» pentru tot felul de boli.

De o extracție organizată statisticile pomenesc pentru prima dată în anul 1862: 30 mii de tone pe întreg globul. Dar petrolul începuse să fie extras

Shell» — au constituit, în urma unei înțelegeri din 1928, Cartelul internațional al petrolului. Potrivit unui raport al lui «Federal Trade Commission» — organism american menit să vegheze la activitatea trusturilor — cele «sapte surori» controlau, în 1952, 80% din petrolul produs și folosit în lume. În ciuda «asocierii», cele 7 companii au continuat să-și dea loviturile unele altora.

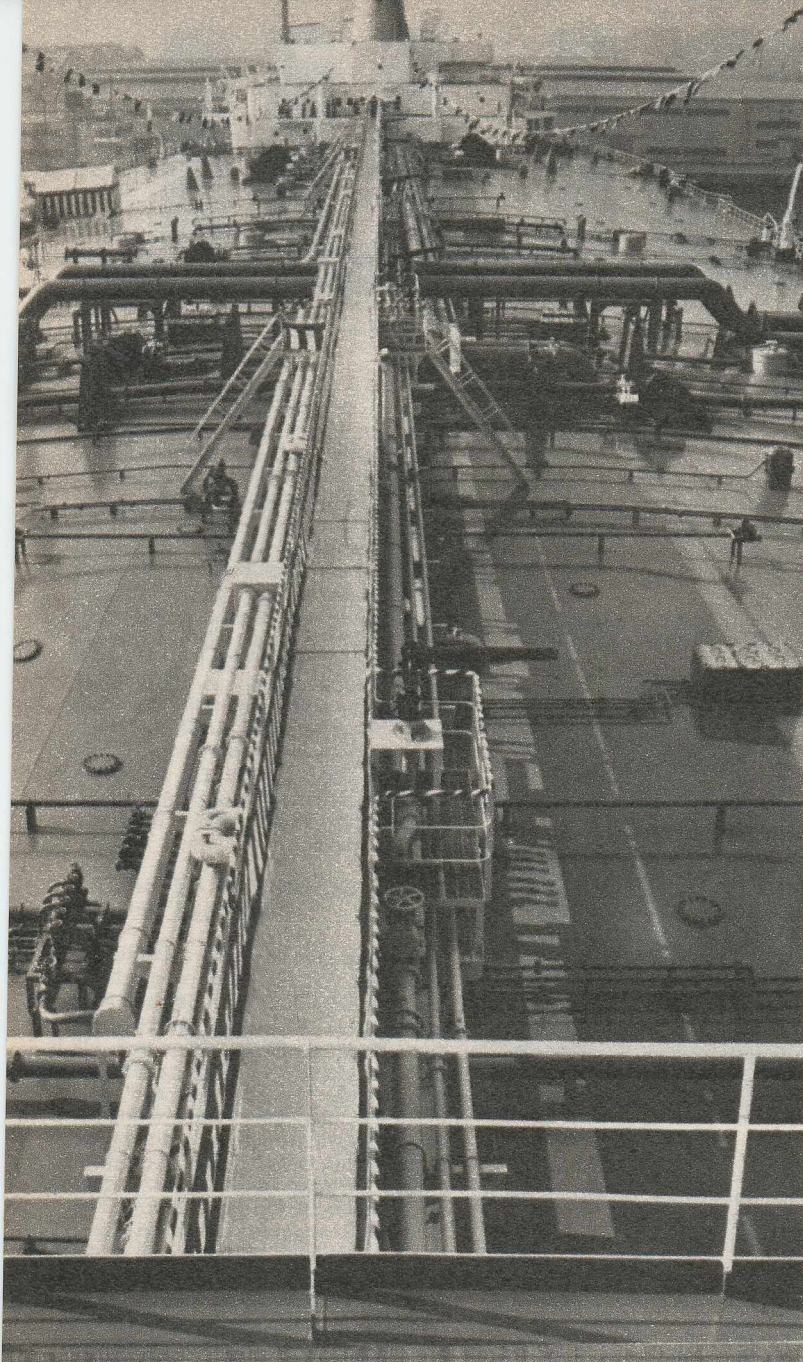
● În lupta țărilor arabe împotriva marilor monopoluri care exploatează petrolul din subsolul lor un rol important îl joacă conferințele arabe ale petrolului. Prima a avut loc în aprilie 1959, la Cairo. Anul acesta, în martie, la Bagdad și-a desfășurat lucrările cea de-a 6-a conferință, în cadrul căreia experții arabi și-au formulat, mai categoric ca oricînd pînă acum, revendicările privind problemele prețului petrolului brut, creșterii producției de petrol și înființării de companii naționale în țările arabe.

● În 1960 a fost constituită Organizația țărilor exportatoare de petrol

(O.P.E.C.) cuprinzînd în prezent Venezuela, Arabia Saudită, Kuwaitul, Irakul, Qatarul, Libia și Indonezia — și al cărei scop este, potrivit rezoluției adoptate la reuniunea constitutivă, «definirea celor mai bune mijloace de apărare a intereselor statelor membre, atît ale fiecăruia în parte cît și ale tuturor laolaltă».

● Țările capitaliste industrializate consumă 4/5 din totalul petrolului utilizat în lumea capitalistă, în timp ce principalii producători sînt țările în curs de dezvoltare. Țările vest-europene, de pildă, nu furnizează decît 1,3% din producția de petrol a lumii capitaliste.

● În America Latină, Africa, Orientul Mijlociu și sud-estul Extremului Orient se produce o jumătate din petrolul brut al lumii. Din capacitatea mondială de rafinare țările din aceste regiuni nu dețin însă decît o cincime.

Dezvoltarea industriei petroliere s-a răsfrânt și asupra construcției de nave. De pe acum petrolierele constituie peste o treime — 35% — din tonajul total al flotei comerciale (în 1941 reprezentau doar 16,5%). Fotografia înfățișează puntea celui mai mare petrolier existent la ora actuală — «Idemitsu Maru» — cu un deplasament de 209 000 tdw, construit la șantierul naval japonez din Yokohama. Tendința este în momentul de față de a se construi petroliere-gigant. S-a calculat că o navă petroliară de 300 000 tdw, de pildă, va costa numai de trei ori mai mult decât o navă de 50 000 tdw și va putea fi deservită și de un personal mai redus. Companii americane au și comandat șantierelor japoneze șase petroliere de 270 000 tdw, iar Asociația de construcții navale din Anglia își propune pentru 1968 construirea a două petroliere de câte 650 000 tdw. Se elaborează chiar proiectul unor petroliere de 1 000 000 tone.

Realizarea unor petroliere-gigant ridică însă o serie de probleme, relevate îndeosebi de accidentele din acest an — cazurile petrolierelor «Torrey Canyon», «Diana», «Circe». Este vorba de probleme atât de ordin economic — poluarea mărilor și distrugerea faunei marine — cât și de ordin juridic. Acest din urmă aspect este complicat de cele mai multe ori de greutatea de a stabili responsabilitățile; «Torrey Canyon» de pildă — ca să dăm numai un exemplu — naviga sub pavilion liberian, aparținea unui armator grec, era închiriat de o firmă franceză, transporta o cantitate de petrol kuveitian extras de către compania americană «Gulf Oil», care urma să fie rafinat în Anglia și reexportat de această țară în Tunisia și Germania occidentală.

● Costul mediu de producție per baril de petrol se cifrează la 0,04 dolari în Irak, 0,06 dolari în Kuwait, 0,10 dolari în Arabia Saudită, 0,51 dolari în Venezuela și 1,73 dolari în S.U.A. Nu mai necesită deci explicații preferința companiilor petroliere pentru acapararea petrolului Orientului Mijlociu.

● «CIA a întreprins în istoria ei numeroase acțiuni care n-au servit prestigiului Americii. Dar aproape că nu se poate cita vreo acțiune importantă a acestei organizații care să nu fi coincis cu interesele monopolurilor petroliere și siderurgice. O statistică sumară arată că agenții S.U.A. au organizat cel puțin 15 războaie locale și 100 acte de diversiune amplă în Orientul Mijlociu și America Latină pentru promovarea intereselor marilor grupuri petroliere».

(din publicația americană «Ramparts»)

începând din 1956, o dată cu țșnirea primului jet la Edjelé, în Algeria. Iar producția acestui continent, care în 1960 întrecea cu puțin cifra de 13 milioane tone, a înregistrat în 1966 peste 130 de milioane, cunoscând cel mai mare procent de creștere (27,2% în 1966) — în timp ce procentul de creștere mediu pe întregul glob a fost de 8,6%. Sau cine se gîndea în 1825, cînd s-a descoperit petrol la Baku, că nu numai apele Mării Caspice ascund petrol? Și iată că astăzi platformele continentale din Marea Nordului — bănuită a fi o adevărată «mare a petrolului» — sînt răscolite de sonde plutitoare; pe litoralul Adriaticii, în zona iugoslavă ca și în Marea Neagră, în apropiere de Varna, specialiștii au găsit petrol ș.a.m.d. În prezent 16% dintre rezervele cunoscute se găsesc sub apă, iar potrivit prevederilor experților în

trîmului continent» sînt mult mai mari decît se credea pînă acum și locul său pe lista producătorilor acestei importante materii prime avansează mereu.

Despre România se afirmă pe bună dreptate că este «pionierul petrolului în Europa». (De altfel nu este lipsit de semnificație faptul că cel de-al III-lea Congres mondial al petrolului și-a desfășurat lucrările la București, în vara anului 1907.) Începută în mod organizat cam de pe la mijlocul veacului trecut, exploatarea petrolului românesc a început însă de îndată pe mîna capitalului străin. Trimis în stare brută în străinătate, țiteiul revenea de acolo prelucrat în uleiuri sau benzine la prețuri de cîteva ori mai mari. Abia în anii construcției socialiste, cînd petrolul a devenit, o dată cu celelalte avuții ale

METTI UN TIGRE NEL MOTORE

AL MOMENTO DEL SPRESSO TRA FLORI LA STRADA

metti Esso Extra

Si perché Esso Extra è così puro che lascia puliti ed efficienti, come mai prima d'ora, carburatore e candele. Sentite come risponde il motore a Esso Extra... più brillante nelle accelerazioni più brillante nelle partenze più brillante ad ogni sollecitazione e quanti chilometri in più con un litro!

Esso Extra Nuova Formula rende più brillante il vostro motore

ESSO

Unul dintre cele mai pașnice aspecte ale concurenței marilor monopoluri petroliere: reclama. În revistele ilustrate, pe panourile de pe autostrăzile occidentale etc., «Esso» a pornit la atac: «Puneți un tigrul în motor» — tigrul fiind, bineînțeles, benzina «Esso». Reclama aceasta a înregistrat un uriaș succes, cu uimitoare consecințe în cifra de afaceri.

următorii 25 de ani aproximativ un sfert din totalul hidrocarburilor produse vor fi de proveniență submarină...

De altfel, neconținutele descoperiri de zăcăminte nu fac decât să infirme prorocirile pesimiste cu privire la «epuizarea iminentă», lansate din timp în timp de unii experți. Dacă actualmente rezervele mondiale de petrol sînt apreciate, în general, ca fiind de 35 ori mai mari decît producția, se consideră că în 1990 raportul va putea atinge cifra de 1 000 la 1, ținînd seama îndeosebi de resursele submarine și de rezervele uriașe conținute de nisipurile petrolifere și șisturile bituminose. Și încă o concluzie la care au ajuns experții, în baza descoperirilor făcute în ultima vreme pe continentul european: rezervele de petrol ale «bă-

țării, bun al întregului popor, s-a pornit la organizarea și dezvoltarea unei adevărate industrii petroliere, avînd drept obiectiv exploatarea rațională a acestei deosebit de importante resurse naturale a țării noastre, punerea în valoare de noi zăcăminte și valorificarea superioară a țiteiului. De la 3 505 000 tone, la cît scăzuse în 1944, producția a ajuns în 1966 la 12 825 000 tone. Valoarea produselor obținute dintr-o tonă de petrol a crescut numai în perioada 1959-1965 cu 47%, iar în 1970 va spori cu 11,2% peste cea din anul 1965. Strîns legat de dezvoltarea industriei petroliere s-a născut și se află în plină ascensiune cea mai tînără ramură a industriei chimice — petrochimia.

(Continuare în pag. 20)

● Potrivit agenției France Presse, totalul capitalurilor americane investite în industria petrolului arab, numai în regiunea Golfului Persic, este evaluat de specialiștii din Orientul Mijlociu la 970 milioane dolari. Societățile americane dețin 58% din concesiunile petroliere din zona golfului. Beneficiile realizate de aceste societăți în 1966 sînt evaluate la 1 215 000 000 dolari. Aceeași sursă relevă că societățile cu capital britanic dețin în momentul de față 30% din concesiunile acordate companiilor străine de diferite țări arabe. Beneficiile nete realizate în ultimii ani de societățile petroliere britanice s-au cifrat la aproximativ 560 milioane dolari anual.

● Livrările de petrol din țările arabe au reprezentat pînă la actuala criză 5 400 000 barile în consumul zilnic de 8 400 000 barile al Europei occidentale — respectiv peste 60%.

carte

● Ion Apostol Popescu a tipărit la Editura pentru literatură o foarte interesantă culegere de **Basme armenesti din Transilvania**. Sint cuprinse «basme, povești și tradiții populare armenesti create în Transilvania» și «basme, povești și tradiții populare armenesti care circulă atît în Transilvania, cît și în alte părți». Piesele publicate au fost povestite, fie direct în limba română, fie în armeană și apoi traduse în românește. Un corp de rezumat în limba franceză anexat volumului va facilita circulația lui mai largă. Prefața, bine alcătuită, am fi dorit-o mai amplă, cu un mai pronunțat caracter comparativist și cu mai ample referiri la destinul istoric al folclorului armenesc din România și alte părți.

● Polivalentul Ion Biberi se află acum în fața cititorului cu o lucrare din domeniul artelor plastice. Este vorba de albumul închinat lui **Pieter Bruegel cel Bătrîn**, apărut la Editura Meridiane. Este o prezentare relativ complexă a marelui pictor, făcută cu gust și înțelegere, cu pasiune pentru arta lui (uneori cu un exces de metaforă, de afectare aforistică). Ilustrația vine să susțină textul și să strănească interesul nostru pentru această opera.

● În colecția «Meridiane» a Editurii pentru literatură universală au apărut primele două volume ale scrierii memorialistice a lui Ilya Ehrenburg — **Oameni, ani, viață**. Tradusă de Tatiana Niculescu, lucrarea se va bucura, neindoielnic, de interes din partea publicului, fiind una dintre cele mai ample evocări literare a vechii Rusii și a Uniunii Sovietice, cu oamenii și evenimentele lor.

● Ediția a II-a a lucrării lui Eugen Schileru despre **Rembrandt** (cu reproduceri mult mai fidele) se află în librării. Este o contribuție competentă la cunoașterea artei genialului pictor, un ghid demn de încredere în înțelegerea particularităților și destinului marelui flamand.

● O foarte frumoasă ediție din Dacia lui Vasile Pirvan (1982-1927) a tipărit Editura științifică, cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la moartea marelui istoric. În traducerea arheologului Radu Vulpe (după manuscrisul inedit în limba franceză), însoțită de un excelent aparat critic (notă biografică, prefața traducătorului, adnotațiile traductorului, glosar de termeni de specialitate ori de circulație redusă, lista principalelor lucrări ale lui V. Pirvan, explicații bibliografice, indice) și de un bogat corp de ilustrații în text și în anexă, actuala ediție a «Daciei» are datele unei lucrări bibliofile. Pe cînd o ediție în care să ni se dea și textul francez al lucrării și mai ales pe cînd o ediție critică a operei întregi a marelui savant?

● Iorgu Iordan, Valeria Gușu-Romalo și Alexandru Niculescu publică sub titlu **Structura morfologică a limbii române contemporane** o lucrare serioasă și complexă de «descriere de ansamblu a morfologiei limbii române contemporane, făcută, în general, dintr-un punct de vedere nou». Ea are ca punct de plecare și ca mijloc de orientare «Limba română contemporană», edițiile 1954 și 1956, dar ține seama de majoritatea progreselor făcute de atunci și pînă acum în studiul limbii. O largă bibliografie — tinzînd la exhaustivitate — este anexată lucrării.

● În traducerea lui George Iancu Ghidu a apărut un volum de **Serieri alese ale lui Blaise Pascal** (din «Cugățir», «Provinciale» și din operele științifice), întîiul de acest fel la noi. Un studiu introductiv de aproximativ o sută de pagini, alcătuit de Ernest Stere, explică autorizat originalitatea, specificul și drama acestei mari personalități a secolului al XVII-lea francez, marea valoare a operei sale. Este cea mai întinsă lucrare despre Pascal în românește și — minus câteva șabloane sociologizante — lucrarea vădește o inteligență analitică remarcabilă. O serie de note și indici ajută la consultarea cărții.

● Atractivă cartea lui Ion Aszody intitulată **Pagini din istoria vitezei** («Enciclopedia de buzunar» a Editurii științifice), în care ni se prezintă evoluția istorică a mijloacelor de locomotivă și comunicație făurite de om. Un grupaj

de reproducere înfățișează «pe vremele ale evoluției în acest sector, de la primele începuturi pînă la mijloacele moderne de locomotivă».

● O altă sinteză istorică o constituie cartea lui Egmont Colerus — **De la punct la a patra dimensiune**, expunere amplă a principiilor care au stat la baza dezvoltării geometriei de la începuturile ei și pînă în epoca contemporană. Într-o formă agreabilă, pe canavaa unor întîmplări reale și imaginare, ni se comunică adevărurile fundamentale privind geometria, evoluția și importanța ei.

● Să mai semnalăm două cărți instructive: **Ce este talentul?** de Marian Bejat (colecția «Orizonturi» a Editurii științifice), în care autorul pare uneori prea sigur de cele ce spune într-un domeniu cu multe incertitudini, altfel cartea avînd meritele ei, și **Peste două milioane de specii vegetale și animale. De ce?** (colecția «Cunoștințe folosite» a aceleiași edituri) de N. Doniță, în care se comunică elementar cîteva date mai noi ale biologiei.

cinema

● **Lupoanca**. Un regizor care ne-a cucerit cîndva adevine totală, Rangel Vilceanov («Voci în insulă», «Soare și umbră», «Inspectorul și noaptea»), ne dezamăgește de data aceasta. Și încă profund. Prea multe poncioruri acolo unde ne-am fi așteptat să izbucnească ascuțimea observației psihologice, așa cum ne obișnuie cineaștul bulgar. Pe ici, pe colo, citeva aduceri aminte ale unei arte regizorale demne de numele lui Vilceanov. Excelenți sint interpreții acestui film cu delincvenți juvenili: Ilka Zafirova, Naum Sopov, Krasimira Apostolova, Georghii Kaloiancev.

● **Pantera neagră**. Lumea cea plină de minuni a circuitului, de spuștă de farmec și de mistere. Regia: Joseph Mach (R.D.G.). În distribuție: Angelica Waller, Christine Laszar, Hannjo Hasse, Helmut Schreiber.

● **Furtuna începe**. O încercare onorabilă a studiourilor din R.D. Vietnam de a înregistra o dramă omenească și citeva notații sociale de actualitate. Regia: Huy Tank și Le Huyen.

● Nu pierdeți aceste filme: **Compartimentul ucigașilor**, **Ciocirlia**, **Unora le place jazzul**.

● Actori care trebuie văzuți: **Jean-Paul Belmondo**, **Serge Reggiani** («Denunțătorul»), **Charlton Heston**, **Rex Harrison** («Agonie și extază»), **Irene Papas** («Ierburii amare»).

● La sfîrșitul acestei luni Alain Delon va începe să turneze într-un nou film al lui Julien Duvivier, **Cu totul și cu totul al dumneavoastră** (după romanul lui L.C. Thomas), povestea unui om care și pierde memoria într-un accident de automobil. Regizorul nu s-a hotărît încă pe care din următoarele trei vedete să o aleagă drept parteneră a lui Delon: Ursula Andress, Candice Bergen, Senta Berger.

Candice Bergen

Charlton Heston

disc

● Melodiile talentatului compozitor Gelu Solomonescu ne urmăresc de multă vreme (la radio, la televiziune, ba chiar

și pe stradă) și acum, «Electrecordul», împreună cu Dan Spătaru, Anda Călugăreanu, Constantin Drăghici și Pompilia Stoian, ne propune să ascultăm din nou «Melodiile de Gelu Solomonescu» (de astă dată pe disc). Cine nu vrea să-asculte și acasă (cu «bis»-uri la discreție): «Nu-ți șade bine cînd plîngi» sau «Azi iubesc și eu». Orchestra condusă tot de... Gelu Solomonescu (45-EDC-856).

● Patru orchestre de prim rang: Oschanitzky, Ghentzer, Electrecord și Constantin Alexandru o însoțesc pe Roxana Matei (solistă îndrăgită, dar pe care de mult timp n-am mai întîlnit-o pe discurile «Electrecordului»). Cîntînd două melodii de Veselovski și alte două de Elly Roman, Roxana Matei ne reaminteste că în muzica ușoară și vocea cultivată are ceva de spus. În plus, mai există și acel ceva (propriu solistei noastre) care se numește personalitate (45-EDC-824).

● Invasia electroniștilor în muzică continuă. Sîntem în plină epocă a chitarelor de înaltă tensiune, la vibrații ritmice de 220 v. Formația de chitare «ECHO»-Budapesta, condusă de Varannai Istvan, ne oferă ritm, ba chiar și melodie, armonie și parfum de tinerete. Dar ne oferă și ceva ceea ce am mai auzit mereu pe disc sau la radioteleviziune. Spre deosebire de «Sincron» care caută să descopere alte trasee (45-EDC-865).

● Și mai continuă să apară și alte formații românești alimentate la rețeaua energetică națională, care ar merita să fie înregistrate pe disc (de exemplu ultima surpriză a verii '67 — cvartetul «Mecets», atît de muzical și năbădăos).

plastică

● «Frumusețile Franței» — expoziție de fotografii. O călătorie turistică prin departamentele franceze cu ajutorul imaginilor. Fotografii prezintă cu preponderență monumente de arhitectură celebre (Strasbourg: catedrala, Carcassonne: cetatea, Dijon: catedrala, Châteaudun: castelul din secolul XV etc.) sau fermecătoare priveliști ca cea de la Eretat, stațiune balneară pe Sena inferioară. Evident: din această prezentare a frumuseților Franței nu putea lipsi Parisul și Sena.

● **Viorel Huși** — pictură. Aproape 90 de lucrări de grafică și pictură, datînd din jurul anilor '30, ne descoperă un artist ale cărui sensibilități se îndreaptă spre lumea tîrziu de odinioară, cu arhitectură frîmțită, strădele sinuoase, și spre lumea intimă a obiectelor pe care le descrie cu venerație. După cum observă și prefaștorul expoziției, se pot remarca la artist «siguranța și expresivitatea desenului, luminoasa transparență a acvarelelor... Punerii în pagini sesizante... modulații eficiente ale facturii grafice, sugeriți prin hașuri, într-o manieră care ne amintește uneori de Dunoyer de Segonzac, ale umbrelor și volumelor...» Din puținele uleiuri rețin atenția cele două reprezentînd catedrala din Tours (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu 20).

teatru

● **Ecaterina Teodoroiu**, piesa lui N. Tăutu închinată vestitei eroine din primul război mondial, a fost montată de Teatrul de stat din Pitești cu prilejul aniversării victoriilor armatei române de la Mărășești din august 1917. Direcția de scenă aparține regizorului Const. Dinischioteu. Eroina de la Jiu este interpretată de Ileana Zărnescu.

● Concursul de piese de teatru într-un act «Vasile Alecsandri» este prezent într-o nouă ediție în această toamnă. Pe lîngă numeroasele sale premii obișnuite mai sînt prevăzute anul acesta două noi: premiul acordat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor pentru o piesă inspirată din viața pionierilor și premiul U.A.S.R. pentru o piesă inspirată din viața studenților.

● Ansamblul «Rapsodia română» ale cărui momente coreografice au deseori caracterul unor înscenări dramatice se află în turnee în U.R.S.S. O distribuție cu nume cunoscute: Angela Moldovan,

Maria Bucatiu, Ion Cristoreanu, Benone Sinulescu. Muzica: Viorel Dobos, Coregrafia: Gh. Popescu-Județ. Două momente rețin atenția în mod special: **Nunta pe Someș și Tablouri din Galeria națională** (pe muzica Rapsodiei I de George Enescu).

● În același timp, ansamblul «Perința», după un turneu prin Tunisia, a dat o serie de reprezentații în Alger, în noua sală a Teatrului de vară. «Ambasador al artei românești» a fost numit acest colectiv. Săptămîna aceasta se află în Capitală ansamblul folcloric algerian.

● Teatrul de stat din Piatra Neamț și-a încheiat săptămîna trecută stagiunea cu **Răzvan și Vidra**, marcînd aniversarea a 100 de ani de la premieră. Echipa de tineri actori a realizat un spectacol de bună ținută artistică pe linia obișnuită a realizărilor teatrului în regia lui Gabriel Negri și scenografia Sandei Mușatescu. S-au remarcat: Olga Bucătaru (Vidra) alături de Cornel Nicoră (Răzvan), Radu Cornea (Răzeșul), D. Vitcu, Boris Petrof, Sorin Lepa, Florin Măcelaru, Gh. Popa-Mija.

● **Ultima noapte a lui Mihai Viteazul** este reconstituită de citeva vite de artiști amatori din regiunea Cluj, într-un cadru emoționant prin evocarea paginilor de istorie: Cîmpia Turzii, acolo unde a fost ucis marele voievod acum 366 de ani.

● **Căldură mare!** Prea puține spectacole estivale în acest început de lună în Capitală. **Omul care a văzut moartea și Ulise și... coincidențele**. Cam vechi... coincidențe.

Ileana Zărnescu

televiziune

În programul acestei săptămîni se anunță citeva promițătoare emisiuni de muzică ușoară (unele de peste hotare) și de folclor; de asemenea, citeva filme bune. Dar iată recomandările «Flacării» pentru săptămîna care începe:

DUMINICĂ 13 AUGUST. Cine nu se află în week-end găsește citeva compensații «duminicale» în fața televizorului. Să începem cu **Magazin 111** care, oricum, e de încercat (18.30) ● O emisiune cîntînd amintirea eroilor de la **Mărășești-Mărăștii-Oituz** din anul 1917 (19.15) ● **Filmul italian «Keane»** — premieră pe țară, la care ne ispiteste nu numai dramatica biografie a marelui actor englez ci și interpretul său din film: Vittorio Gassman (19.50) ● În continuare avem legătura cu orașul Split din Iugoslavia, de unde se transmite concertul final al **Festivalului de muzică ușoară «Melodiile Adriatice»** (21.40).

MARTI 15 AUGUST. Tot respectul pentru venerabilul Molière, dar «Mizantropul» sîu în plină caniculă... Și totuși, spectacolul filmat, cu interpreți de seamă ca Jacques Dumesnil și Anouk Ferjak, ne va reține în fața televizorului (19.30) ● O atractivă transmisie în direct de la Moscova: **Concertul artiștilor Teatrului muzical «Stanislavski și Nemirovici-Dancenko»** (21.20) ● Și din nou muzică: **Divertisment muzical** cu Denise Constantinescu și Bebe Prisada (22.10).

MIERCURI 16 AUGUST. Emisiunea studentească **Alma mater** programează o discuție de mare actualitate în legătură cu «Dezvoltarea învățămîntului superior» la care participă și acad. prof. George Mihoc (19.00) ● O nouă ediție **Televacanță** cu Pompilia Stoian, Rodica Grigorescu, Cristian Popescu, Barbu Constantinescu. Ne temem că prea multă nouitate nu va aduce această emisiune (20.00) ● În incheiere, filmul «Ceea ce nu se uită» (21.15).

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

JOI 17 AUGUST. Senzația: Roger Moore și-a lepădat aureola de sfînt re-încarnîndu-se în vestitul erou medieval **Ivanhoe**. Unde mai pui că avem de-a face cu un Roger Moore tare tinerel! **Asadar**, un nou serial de mare atractivitate (20.00) ● Un program oferit de citeva apreciați soliști de muzică populară românească: **Maria Ciobanu, Alexandru Grozaș, Nicu Stănescu** (20.30) ● **La Studioul Mic** — «Pașii» de Ilie Păunescu. Cu Eugenia Dragomirescu, George Buznea, Ion Pavlescu (20.45) ● **Teleglob** — ghidul nostru prin frumosl oraș Copenhaga (21.30) ● **Inregistrate** pe peliculă — citeva melodii în interpretarea unor cîntăreți italieni de muzică ușoară care ne-au vizitat țara: Jimmy Fontana, Miranda Martino, Elisabeta, Nilla Pizzi, Tony Spada. Cu alte cuvinte, din nou lucruri cunoscute (22.15).

VINERI 18 AUGUST. Studioul muzical își dedică emisiunea operei contemporane. Interesant! Un buchet de interpreți, în general bine aleși: Valy Niculescu, Tanți Cîmpeanu, Constantin Gabor, George Mircea, Ion Negoșescu, Tony Buiașci și alții (20.00) ● Un spectacol muzical-coregrafic al cărui titlu **Tinere talente** ne spune și despre ce e vorba (21.15).

SÎMBĂTA 19 AUGUST. Maria Păunescu, Pușa Poenaru, Sofia Vicoveanca, Dumitru Bălășoiu și Nelu Orian într-un program de muzică populară intitulat «Cîntec mindru-n țară auză» (20.50) ● Festivalurile internaționale de muzică ușoară de la Sopot (R.P. Polonă) și-au cîștigat și în țara noastră mulți simpatizanți. TV le oferă transmisia în direct a celei de-a șaptea ediții a acestei manifestări muzicale (21.15).

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 32 din 13 august 1967

I. U.T.A.-Fenerbahce	1 x
II. Cerno More Varna-T.S.K.A. Sofia	x
III. Spartak Pleven-Slavia Sofia	x 2
IV. Dobrudja Tolbuhin-Spartak Sofia	2
V. Lokomotiv Sofia-Beroe St. Zagora	1
VI. Spartak Plovdiv-Botev Burgas	1
VII. Sliven-Botev Vrața	1
VIII. Salgotarjan-Ferencvaros	x 2
IX. Tatabánya-Ujpesti Dozsa	1 x
X. Győr-Csepel	1
XI. Pecs-Dunaujváros	1
XII. Diosgyőr-Komló	1
XIII. Vasas-Eger	1

Notă. În urma unor modificări de ultima oră în programul «Pronosport» de săptămîna trecută, pronosticul nostru nu a corespons programului modificat. Cerem scuze cititorilor noștri.

c o p e r t a n o a s t r ă

Gata de plecare în croazieră pe... Siutghiol.

Fotografie de E. IAROVICI

NU E DE GLUMIT

Atingând o lungime de peste doi metri și jumătate și înarmată cu gheare redutabile, această șopirlă australiană este un adversar periculos nu numai pentru alte reptile, ci chiar pentru unele mamifere, mai puțin dotate de natură, cum ar fi cangurii de pildă.

SCURT ȘI CUPRINZĂTOR

● Nevroza alfabetică este o nouă boală descoperită de un medic londonez. Ea ar bîntui printre persoanele ale căror nume încep cu litere de la sfîrșitul alfabetului și s-ar datoră tensiunii nervoase la care acestea sînt supuse — de-a lungul întregii vieți — așteptînd să-și audă numele strigat sau să-l găsească pe liste la examene, concursuri și în alte cazuri în care enumerarea celor în cauză se face în ordine alfabetică. Numele medicului care a ajuns la această concluzie începe cu W, se numește Trevor Western.

● În R.F.G. s-a pus la punct o instalație automată de avertizare și frînare pentru automobile. Aparatul emite fascicule de raze infraroșii, care sînt reflectate de vehiculul din față, indicînd distanța și viteza relative. În cazul în care conducătorul mașinii nu reacționează la semnalul de avertizare, care indică o apropiere periculoasă, acesta acționează automat asupra frînelor.

● În doi ani, între 19 iulie 1965 și 19 iulie 1967, au străbătut tunelul Mont-Blanc 1 200 000 de vehicule. În primul an au trecut 591 500 de automobile, în următorul 605 000, iar pentru anii următori se prevede creșterea în continuare a traficului.

● Răsfoind arhiva localității Hérault (Franța), d-na Maxfield Miller, pasionată cercetătoare a operei lui Molière, a găsit un act de notariat care poartă semnătura marelui dramaturg. Descoperirea e valoroasă deoarece nu se cunosc decît foarte puține semnături ale lui Molière; ea a fost ușurată și de faptul că autorul «Mizantropului» caligrafia litera L — din semnătură — cu majusculă.

● Biblioteca națională de medicină a S.U.A. a fost dotată cu un ordinator care analizează și depistează, la comandă, literatura medicală de specialitate. Pentru viitor se preconizează o mai largă folosire a mașinii; astfel, un medic aflat în fața unui caz dificil va indica mașinii simptomele bolii, iar aceasta îi va pune la dispoziție bibliografia utilă.

● Monetăria britanică a executat de curînd 75 de milioane de monede de doi cenți pentru Noua Zeelandă care a trecut la sistemul monetar zecimal.

Dintr-o greșeală — încă nelămurită — aproximativ o sută de mii din aceste piese purtau pe una dintre fețe inscripția «Insulele Bahamas» în loc de Noua Zeelandă. O parte dintre ele au fost lansate pe piață înainte de descoperirea erorii. Colectionarii, în goană după asemenea rarități, caută să le achiziționeze plătînd un preț înfînit mai mare decît valoarea lor nominală.

ȚINUTĂ DE CEREMONIE

Jun Ashida, cunoscut creator de modele din Tokio, propune mireșelor să se îmbrace ca în această fotografie pentru clipa solemnă a căsătoriei. Inovația nu constă doar în croiala rochiei — de vădită inspirație mini-jupe — ci și în materialul din care e confecționată: prosop. Bănuim totuși că Jun Ashida n-a făcut decît o glumă, știut fiind că el a mai propus o dată o rochie... neagră, de mireasă.

PRIMA REVISTĂ ILUSTRATĂ

Doi întreprinzători bucureșteni — C. Sarmari și D.A. Zane — au editat în Capitală, începînd de la 18 septembrie 1860, prima noastră revistă ilustrată, intitulată ILUSTRATIUNEA — JURNAL UNIVERSAL. Avea opt pagini, dintre care patru cu gravuri de oarecare valoare artistică. Se vindea cu un sfanțig exemplarului și publica și anunțuri, taxe cu 15 parale rîndul. În numărul 1, care avea pe prima pagină o gravură reprezentînd pe domnitorul Cuza primînd la palat, la 30 august 1860, pe delegații de districte, editorii publică **prospectul** revistei, în care se spune: «... nicio cestiune politică nu va afla loc în coloanele acestui ziar... ne vom ocupa serios de cestiile industriale, științifice și artistice...» În fiecare duminică, timp de opt luni cît a apărut (pînă la 19 mai 1861), ILUSTRATIUNEA a înfățișat cititorilor săi, prin gravuri mari, expresive, evenimentele de seamă petrecute în țară și în străinătate, iar prin rubricile: **cronica faptelor, varietăți științifice, cugetări și maxime** a informat și a contribuit la răspîndirea cunoștințelor contemporane. Vasile Alecsandri și D. Bolintineanu s-au aflat printre primii colaboratori ai ILUSTRATIUNII.

Ion MUNTEANU

100 DE CIFRE ÎNCRUCIȘATE

Aranjați cifrele din aceste carouri în așa fel încît la adunare să dea, pe fiecare rînd orizontal și vertical, totalul de 130.

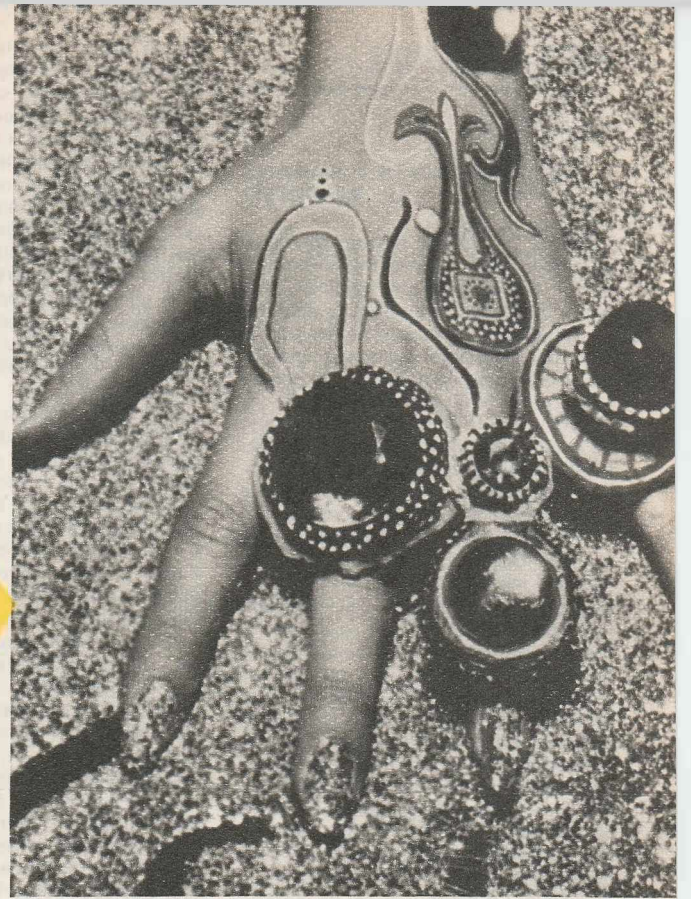
1	1	1	1	2	2	2	2	3	3
3	3	4	4	4	4	5	5	5	5
6	6	6	6	7	7	7	7	8	8
8	8	9	9	9	9	10	10	10	10
11	11	11	11	12	12	12	12	13	13
13	13	14	14	14	14	15	15	15	15
16	16	16	16	17	17	17	17	18	18
18	18	19	19	19	19	20	20	20	20
21	21	21	21	22	22	22	22	23	23
23	23	24	24	24	24	25	25	25	25

FLACĂRA VARIETĂȚI

SALVAT DE LA ÎNEC

◀ Scena — ieșită cu totul din comun — s-a petrecut pe o plajă californiană. Un ponei a fost tîrît de valuri și apoi aruncat din nou, neînsuflețit, pe plajă. Un vilegiaturist inimos s-a apucat cu multă râvnă să facă ceea ce știa el că se face în asemenea cazuri: respirație artificială. Spre bucuria celor din jur, căluțul a fost readus la viață. Se pare că experiența aceasta întimplătoare este de viitor în terapeuica veterinară.

FRUMOSUL SEMN DE MIRARE

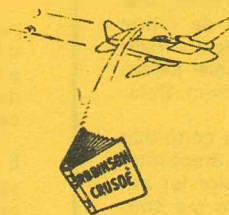
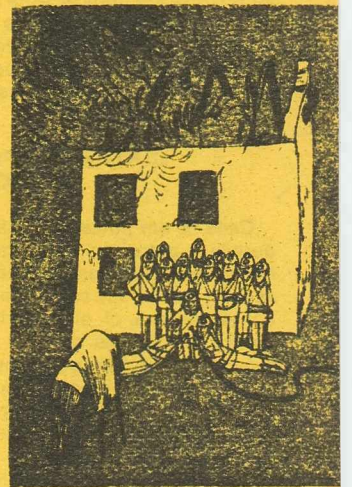
În Anzii bolivieni se înalță, asemenea unui obelisc vegetal sau — dacă vreți — de forma unui uriaș semn de mirare, această stranie plantă înrudită cu ananasul. **Puya raimondii**, după denumirea ei latinească, are o vîrstă venerabilă — 150 de ani — și este împodobită cu nu mai puțin de 8 000 de flori.

BIJUTERII?

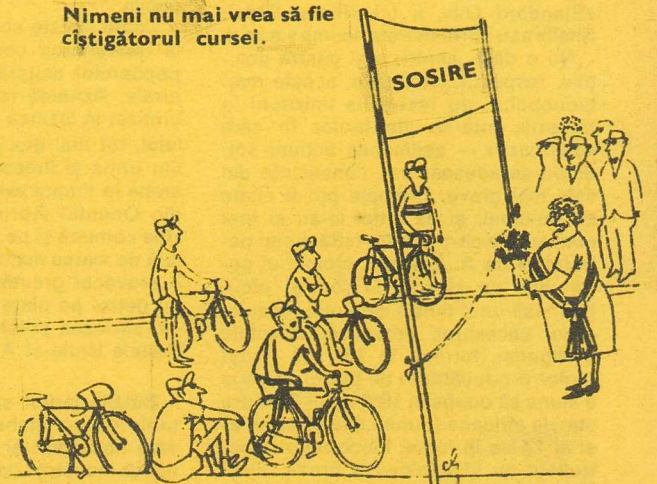
Vă prezentăm cîteva inele care păcătuiesc prin orice, numai prin lipsă de originalitate nu. După cum vedeți, pentru ca efectul lor să fie mai frapant, mina care le poartă e tatuată. Confectionate din papier-mâché, sticlă, oglinzi și piatră dură, diverse bijuterii de acest gen urmează să apară în vitrinele celor mai sofisticate magazine americane. Au fost calificate drept «barbare». Nu putem decît să subscriem.

UMOR de peste hotare

Nimeni nu mai vrea să fie cîștigătorul cursei.

(Urmare din pag. 16)

DE LA PETROLUL LAMPANT LA... BISCUȚI?

Există, în diferite muzee ale lumii, colecții întregi de lămpi de iluminat cu petrol, dintre cele mai originale. Lăsând deoparte aspectul lor exterior — semnificativ la rindu-i pentru istoria evoluției civilizației umane — ele vin însă să vorbească peste vreme despre începuturile industriei petroliere. Aceasta a fost, doar, prima folosință pe scară mai largă a petrolului. Dar avântul propriu-zis al industriei petroliere este strâns legat de dezvoltarea impetuoaasă a tehnicii, începând din ultimele decenii ale veacului trecut. În 1883, Daimler inventa motorul, iar șase ani mai târziu apărea primul automobil. Într-un deceniu și jumătate numărul autovehiculelor a ajuns la 2 milioane, pentru ca în momentul de față pe șoselele lumii să circule 180 milioane. De prin 1914 păcura și apoi motorina au început să ia locul cărbunelui pentru punerea în mișcare a vapoarelor. Și-au făcut de asemenea apariția avioanele, locomotivele diesel. Petrolul și derivatele sale au intrat în epoca «de aur». Azi, rolului său de sursă energetică (în prezent satisface peste 50 la sută din nevoile energetice mondiale) i s-a adăugat cel de materie primă pentru proaspăt creată ramură a industriei chimice: petrochimia. Iată deci cum s-a ajuns la un consum de aproximativ 1 400 milioane tone în 1966, în întreaga lume capitalistă. Iar perspectivele — în ciuda concurenței cărbunelui și a energiei nucleare — sînt de creștere. Cu atît mai mult dacă — așa cum se întrezărește în urma rezultatelor pozitive ale unor recente experiențe — omenirea va putea scoate din petrol, într-un viitor destul de apropiat, protinele atît de necesare în combaterea acestui mare flagel care este foamea...

CÎND MONOPOLURILE «ACȚIONEAZĂ»

Ceea ce am putea numi «istoria modernă» a petrolului este strîns legată nu numai de creșterea importanței acestuia dar al subsolului în civilizația contemporană, ci și de crunta luptă pentru acapararea sa. Nici o metodă n-a fost socotită prea murdară de marile monopoluri petroliere în scopul împărțirii și reimpărțirii «sferelor de influență» în zonele petroliere ale lumii. Operații de bursă în stil mare, asasinat, punerea la cale a unor «pronunciamento»-uri și adeseori conflicte armate — de la nimic nu s-au dat în lături magnații petrolului pentru a se înlătura unii pe alții și a-și asigura dominația asupra zăcămintelor dintr-o regiune sau alta a globului.

Petrolul din subsolul continentului latino-american, petrolul Orientului Mijlociu au devenit proprietatea lui «Standard Oil», a lui «Royal Dutch Shell» sau «British Petroleum» ș.a.m.d.

Nu o dată, pentru a-și păstra pozițiile, respectiv interesele, aceste mari monopoluri au recurs la imixțiuni în treburile interne ale țărilor în care «operează» — asemenea acțiuni soldându-se adesea cu consecințe din cele mai grave. Exemple pot fi citate cu duimul, și de altfel le-au și fost consacrate cărți întregi («Războiul petrolului» de A. Zischka, «Imperiul petrolului» de Harvey O'Connor etc.). Iată însă unul dintre cele mai recente: cazul secesiunii provinciei orientale a Nigeriei. Întrînd, în 1957, în rîndul țărilor producătoare de petrol, Nigeria a ajuns să ocupe în 1965 locul 3 printre statele africane (după Libia și Algeria) și al 13-lea în lume. Monopolurile petroliere au și adulmecat prada. Dată fiind «tradiția» prezenței britanice în

aceste locuri, primul a fost «British Petroleum». Rivalii americani — «Gulf Oil», «Mobil Oil», «Standard Oil of California», «Texaco» etc. — n-au întirziat nici ei. Cînd, către sfîrșitul anului trecut, autoritățile de la Lagos au cerut stabilirea redevențelor pe baze mai echitabile, monopolurile au refuzat. În schimb au început să ațîțe — mai puțin fățiș, desigur — animozitățile intertribale intervenite în țară. Iar cînd guvernatorul provinciei orientale — Ojukwu — a început să amenințe cu secesiunea, i-au propus acestuia o sporire a redevențelor. Și, în plîș curs al tratativelor menite să evite dezmembrarea țării, s-a produs lovitura: colonelul Ojukwu a proclamat «Republica Biafra», unde — și acest «amănunt» nu e cituși de puțin lipsit de importanță — se extrage aproximativ două treimi din producția de petrol a țării. După declanșarea ostilităților dintre trupele federale și forțele armate ale autorităților din Biafra, societățile petroliere și-au afirmat hotărîrea de a nu plăti deocamdată nici uneia din părți redevențele — ceea ce a și dus la reținerea ca ostatic la Enugu a directorului companiei «Shell». Așadar, cum subliniau mulți comentatori occidentali, ceea ce monopolurile internaționale din industria cuprului n-au reușit în Katanga, încearcă să facă marile companii petroliere în Nigeria.

Dar oare în recente evenimente din Orientul Apropiat nu sînt amestecate aceleași cercuri imperialiste, reprezentante ale intereselor monopolurilor, interesate să mențină conflicte latente în această regiune, să învrăbească popoarele din Orientul Apropiat pentru a le putea domina mai ușor, pentru a-și putea asigura stăpînirea asupra bogățiilor popoarelor arabe și în special asupra petrolului?...

BĂTĂLIA NU S-A ÎNCHEIAT

Cu ce s-au ales țările spoliade de propria lor avuție națională? La început, cînd monopolurile instauraseră «legea junglei petroliere», țărilor nu li se plăteau decît redevențe pentru concesiunile acordate monopolurilor. Vremurile au început însă să se schimbe, popoarele căpătînd tot mai mult conștiința drepturilor lor. S-a ajuns astfel la acel «fifty-fifty» privind împărțirea beneficiilor. Dar numai de «jumătate-jumătate» nu era vorba în realitate, căci raportul se referea la prețul petrolului brut, or, profitul mare se obține de la prelucrarea ulterioară, aflată în mîna monopolurilor. În vremea din urmă, în lupta cu companiile petroliere internaționale, țările producătoare de petrol din Orientul arab au obținut noi succese. Fapt atestat de acordurile încheiate de Algeria cu Franța, de statul iranian cu Consorțiul internațional al petrolului cît și de «bătălia redevențelor» câștigată de Siria, Irak și Liban cu marele trust «Iraq Petroleum Company» sau de foarte recenta naționalizare a zăcămintelor din Peru aparținînd companiei americane «International Petroleum Company».

Toate aceste succese au contribuit la dezvoltarea conștiinței drepturilor popoarelor asupra resurselor lor naturale. Această radicalizare s-a concretizat în lozincă naționalizării petrolului, tot mai des anunțată în vremea din urmă și îndeosebi de către țările arabe în timpul evenimentelor recente din Orientul Apropiat. De altfel, poziția comună și pe plan petrolier adoptată de marea majoritate a țărilor arabe a provocat greutatea în aprovizionarea cu petrol pe piața mondială și, implicit, serioase preocupări, îndeosebi în Statele Unite și Anglia.

Bătălia țărilor spoliade cu monopolurile nu s-a încheiat. Dar, și aceasta este important și semnificativ pentru epoca noastră, companiile internaționale sînt acum, adeseori, în defensivă.

din moși-strămoși...

Aici, sub munții Bucovinei, culoarea-rege este negrul. Negrul și verde... Dar un verde întunecat, cețos, aproape negru. Portul oamenilor ca și uneltele lor cele mai apropiate au împrumutat culoarea sobrietății și rafinamentului, culoare ce amintește atîta de vechile civilizații mediteraneene. Cît de departe sîntem de dezlănțuirea coloristică a altor regiuni, mai de interior!

În hotarul Rădăuților, la Marginea, un sat întreg lucrează, așa cum a apucat din moși-strămoși, lutul. Bărbații-l modelează, fetele mai ales îl înfloresc. Din mîinile lor, din învîrtirea necontenită a roții răsar formele primordiale ale străchirii, ale oalei de lapte, ale hîrgăului. Aceleași de cînd lumea, fără ca cineva să fi îndrăznit a le schimba în vreun fel. E singurul exemplu pe care-l știu, cînd inovația e alungată de la mare distanță. Iar cercetările arheologilor au confirmat că oalele făcute aici sînt surori gemene cu cele de pe timpul lui Scorilo... Pînă acum patru ani cei cîțiva care dețineau meșteșugul olăritului lucrau pe la casele lor, arzînd formele în cuptoare rudimentare. Le încărcau apoi în spinare și le vindeau prin iarmaroace. Din '63, de cînd s-a înființat cooperativa, numărul meșterilor a crescut într-una. Erau vreo șapte, acum sînt patruzeci. Iar capacitatea cuptoarelor a crescut de cîteva ori. Cooperativa încheie contracte cu U.R.C.M. a regiunii Suceava și cu Çartimexul. Fiindcă ceramica neagră de Marginea se exportă. Zece țări, printre care Anglia, S.U.A., Republica Federală a Germaniei, Japonia, o solicită, iar oamenii nu mai pridi-desc cu lucrul.

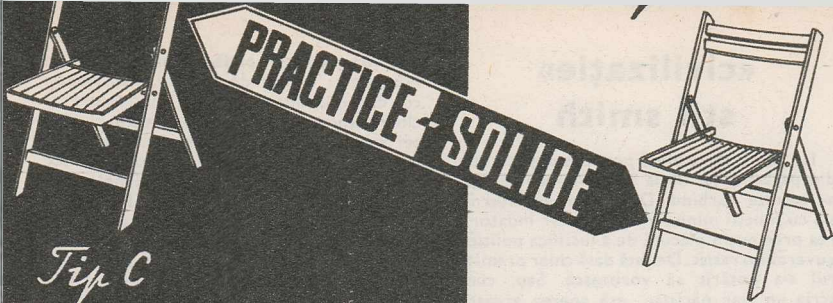
Orgoliul de a fi cei mai buni în meserie nu-l împart decît Mogopății cu Beringhenii, tată și fiu. De cînd se știu numai asta au făcut. Dar cît meșteșug, cîtă siguranță în ochi și mînă! Îl întreb pe Mogopăț-fiu, șeful secției ceramică (secție care la un loc cu întreaga «întreprindere» se află în propria sa ogradă), în ce constă «procesul de fabricație». Ce ascultă pare de-a dreptul un descîntec:

«Iei lut din Pîrîul Negru ori din Costișa, humă argiloasă curată. Îl amesteci. Îl modelezi. Apoi îl bagi în cuptor unde îl lași să ardă șapte ore. Încă douăsprezece ore trebuie să-l ții închis pentru ca oalele să se afume bine. Focul îl faci numai cu lemn de brad adus din Hașca, ori din Ursoaia, ori din Poiana Mărului. Numai așa vor ieși oalele negre ca smoala» (n.n. — culoarea neagră, atît de specifică acestei ceramici, pare a fi secretul de fabricație al acestor meșteri, secret care, asemenea sticlei de Murano, a înfruntat secole).

În prezent se produce un sortiment de 270 de vase, de la purcelușul-puşculiță la marea și binecuvîntata strachină pentru sarmale. Ca să-l deprinzi, meșteșugul trebuie învățat încă de la vîrsta de șapte ani. Se-nțelege că mai toți copiii din Marginea se joacă toată ziua cu turte de pămînt...

S-au găsit voci care au cerut imperios modernizarea ceramicii de Marginea. Meșterii au dat din umeri: «Dacă vă place bine, dacă nu...» și și-au văzut mai departe de treabă. În anul acesta vor vinde peste hotare oale de pămînt în valoare de peste un milion lei valută...

Mihai HETCO

Tip C

SCAUNE PLIANTE LITORAL

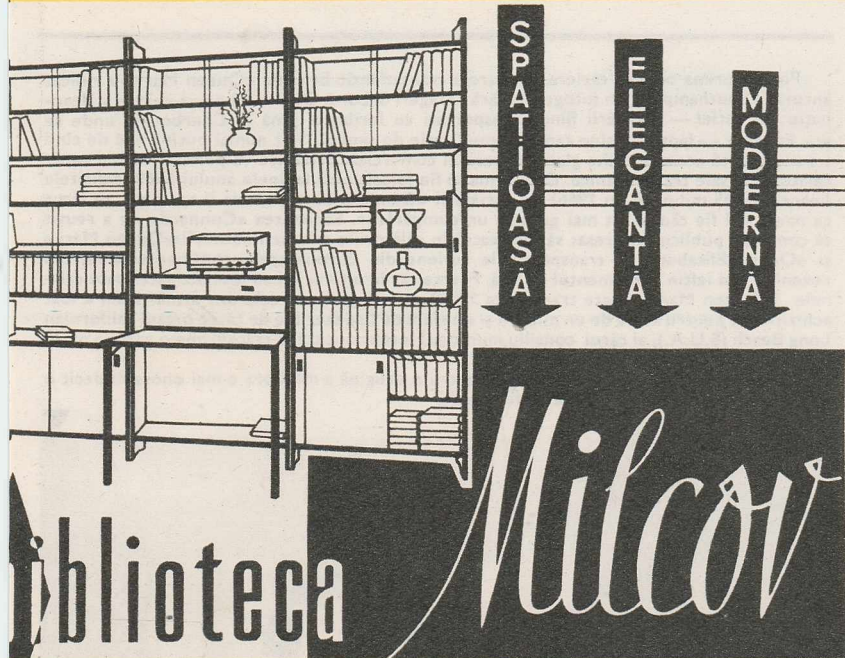
Pentru grădini, terase, balcoane, la munte sau la mare, folosiți scaunele de LITORAL, care se livrează în două variante: tip C (natur, lei 90; tip D (natur, lei 95; bățuit, lei 97).

MODERNĂ MODERNA CULORI ATRAGĂTOARE

Modernă, funcțională, estetică. Cerută de toate gospodinele. Prețuri de vânzare: dulap din P.F.L. melaminat, lei 2 000; masă, lei 185; taburet,

Dulapul se poate vinde și în versiunea P.F.L. emailat, cu prețul de lei

Prin suprapunere sau alăturare cele cinci corpuri componente ale colecției se pot asambla ușor în multiple și estetice combinații, după dorință. Prețuri de vânzare: corp A, lei 422; corp B, lei 466; corp C, lei 527; corp D, lei 501; corp E, lei 447.

Cîteva din produsele de calitate realizate de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere...

...pe care le găsiți de vânzare la magazinele de specialitate

FOTOLIUL

ELEONORA

CONFORTABIL
REZISTENT
IEFTIN

Comoditatea și rezistența sînt atributele acestui fotoliu. Preț de vânzare, lei 700.

cadran internțional

La Ministerul Educației Publice din Ciudad de Mexico s-a deschis de curind expoziția «Dezvoltarea industrială și culturală a României», cu materiale puse la dispoziție de I.R.R.C.S. La vernisaj au participat dl. Agustin Yanez, ministrul educației publice, Celerino Cano, președintele Consiliului național tehnic al educației, dl. Miguel

Arroyo de la Parra, președintele Societății de prietenie și schimburi culturale mexicano-române, și alte personalități oficiale.

Presă mexicană a relatat în paginile sale despre această manifestare, apreciind importanța deschiderii expoziției, precum și succesele obținute de Republica Socialistă România în domeniul industriei și culturii. Ziarul «Excelsior» scria printre altele că expoziția arată «strădania unei națiuni de a făuri o viață nouă, avind o politică cu orizonturi clare, dezvoltând toate ramurile economiei naționale...»

În această expoziție sînt prezentate imagini ale marilor obiective industriale, ale învățămînt, precum și alte mărturii ale dezvoltării economiei și culturii.

În fotografie: la deschiderea expoziției.

«civilizație» stil smith

Ian Smith nu le oferă prea des deputaților din parlamentul de la Salisbury prilejul de a-l asculta vorbind. De obicei, subalternii săi cu funcții ministeriale primesc îndatorirea prea puțin plăcută de a justifica politica guvernului rasist. De astă dată chiar premierul s-a hotărît să vorbească. Sau, cum scria un ziar parizian, «să aperse» această politică. Smith a vorbit numai despre apartheid deși, destul de vizibil, se arată doritor să folosească cit mai puțin denumirea adoptată la Pretoria. «Indiferent de numele pe care-l poartă, politica de astăzi a Rhodesiei este ceea ce ea a fost totdeauna» — a ținut să sublinieze conducătorul de la Salisbury. Frază este clară: nu îngăduie nici un fel de indoială. În continuare, ignorînd apelurile lansate în lumea întreagă la asigurarea drepturilor egale pentru toți locuitorii țării, Smith a pledat pentru «dezvoltarea separată» a comunităților rasiale din Rhodesia, fiecare dintre ele urmînd să «progreseze» prin... păstrarea actualului mod de viață. Adică, minoritatea albă cu privilegiile ei nelimitate, iar majoritatea africană cu regimul de flagrantă inegalitate care o deposedează de orice drepturi și libertăți. «Progresele» viitoare vor fi deci după chipul și asemănarea realităților actuale. «Parlamentul trebuie să se îngrijească să mențină modul de viață adoptat de Rhodesia, care clasează țara noastră printre națiunile cu adevărat civilizate din Africa» — a afirmat categoric Smith. Firește, premierul a omis să precizeze genul de «civilizație» instaurată în Rhodesia: «civilizația» transformării mării majorități a locuitorilor țării în cetățeni de categoria a doua.

Unii s-au întrebat de ce a socotit Smith necesară această demonstrație oratorică. Am reținut două din explicațiile furnizate de observatorii politici din Salisbury:

a) pentru că reluarea discretă a dialogului cu Londra a îngrijorat pe cei mai extremiști dintre rasisti de la Salisbury, cărora discursul le-a oferit doze suplimentare de asigurări liniștitoare;

b) pentru că în Republica Sud Africană vecină, Vorster face aluzii insistente la o posibilă îmblinzire a politicii sale rasiste, ceea ce ar putea avea repercusiuni neplăcute la Salisbury (deși operațiunea este destinată străinătății și nu va avea efecte practice...). Smith a ținut să ia cuvîntul în parlament și să risipească iluziile sale temerile: politica sa de mine este cea de astăzi, care o urmează cu fidelitate pe cea de ieri.

M. RAMURĂ

«pet-business»

Aproape cu regularitate are loc în fiecare an, la Londra, o prezentare de modă cu totul originală: dl. Walter Elison — supranumit și «Dior»-ul cîinilor britanici — expune ultimele sale creații vestimentare

pentru lumea patru pedă din înalta societate. Pijamale și cămăși de noapte, pantalonși cu dantelă, impermeabile multicolore și chiar mantouri de lamé, fac obiectul curioasei sale expoziții. Și cum clientela sa cu labe și mustați este și «cochetă», Walter Elison a «creat» pentru mondenele sale fețe cu bot și urechi clăpăuge brățări de aur, cercei și coliere de perle (pe trei rînduri!), lacuri de unghii (cuvîntul «gheare» ar fi prea vulgar!) și chiar un parfum pe care l-a denumit «Spray numero cînc» (denn de invidia și a celei mai autentice case franceze de asemenea esențe). Punea în practică a fecundei sale imaginații presupune munca a peste 60 de salariați, iar roadele se concretizează printr-o cifră anuală de afaceri de circa 350 000 lire sterline.

Dar Walter Elison nu este singurul care trage foloase din așa-numitul «pet-business» («pet» = animal prieten: în franceză — «petit chéris»). Adevărate industrii — dintre care așa-numita «pet-foods» (alimente pentru cîini și pisici) a cucerit piața cea mai largă la ora actuală — pun la dispoziția consumatorilor patruzei de salon articolele cele mai variate. Cifra anuală de afaceri a acestei «pet-industry» — menționa recent *Journal de Genève* — se ridică la peste 50 milioane lire sterline numai pentru sectorul alimentație, și la 75 milioane dacă la aceasta se mai adaugă ramurile auxiliare legate de veselă, tabițe de identitate, tonice pentru cîinii deprimați etc...

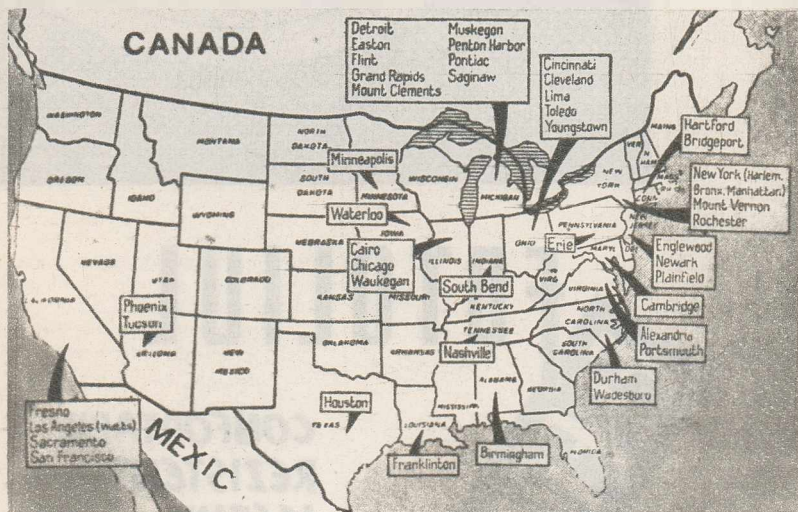
Cît privește costul publicității necesare lansării unor asemenea produse, acesta depășește de opt ori fondurile destinate Societății engleze pentru protecția copiilor.

O «viață de cîine» sui generis, demnă de toată invidia.

V. BABA

O reprezentantă a tinerei generații din Republica Congo (Brazzaville). Chipul ei vorbește parcă despre încrederea în viitor a popoarelor africane ce au pășit relativ de curînd pe calea independenței.

Harta reprodusă mai sus indică centrele unde au avut loc în ultimul timp tulburări rasiale. Încă din luna mai săptămînalul american «Newsweek» prevedea «o lungă și fierbinte vară». Și, într-adevăr, în cele două luni ce au urmat au avut loc incidente sîngeroase în zeci de orașe americane, situate în bună măsură — fapt nu lipsit de semnificație — în statele din nordul țării. Marea majoritate a comentariilor apărute în paginile presei internaționale în legătură cu această «cea mai mare insurecție rasială din istoria S.U.A.» — cum o caracteriza «Le Monde» — sînt de acord asupra motivului care stă la baza acestei revolte: situația de ordin social-economic și politic a populației de culoare.

Iată cîteva cifre a căror simplă comparație exclude necesitatea comentariilor. Mortalitatea infantilă e în rîndul negrilor de 46,9 la mie, iar în rîndul albilor de 22,3 la mie; procentul absolvenților între 25 și 29 de ani e de 3,6 la sută pentru negri și 15,6 la sută pentru albi; locuințe cu instalații sanitare complete dețin 23,1 la sută dintre negri și 79,7 la sută dintre albi; procentul familiilor cu venituri anuale mai mici de 3 000 dolari este de 58,4 la sută pentru populația de culoare și 15,9 la sută pentru albi; la fiecare șomer alb revin doi de culoare (din «Daedalus» — ziar al Academiei americane de arte și științe).

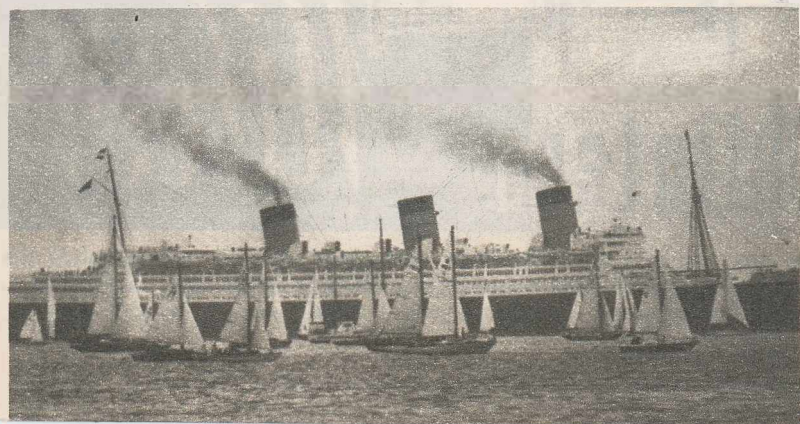
De asemenea, profesorii Karl și Irene Tacuber de la Universitatea Wisconsin arată în studiul lor «Negrii și orașul» că la fiecare șase orașe cu peste 5 000 case locuite de albi, cinci au un procent de segregare de 80 la sută. În 12 dintre cele mai mari orașe ale S.U.A. locuiesc întemnițați în ghetouri două cincimi din totalul populației de culoare.

La toate acestea s-ar mai putea adăuga concluzia la care a ajuns un calculator electronic, redată de săptămînalul francez «L'Express», și anume că, în ritmul actual al integrării, va fi nevoie, după datele luate în considerare, de 97 pînă la 2 283 de ani pentru ca albi și negri să devină egali.

Care este soluția preconizată de autorități? A fost constituită o comisie de anchetă a cauzelor tulburărilor și s-a declarat o duminică «zi de rugăciune pentru pace și reconciliere». Totodată, s-a cerut Ministerului Apărării să pună la punct noi metode de antrenament pentru gărzi naționale, în vederea reprimării tulburărilor, iar comisariatele de poliție au primit un «manual tactic» redactat de F.B.I., conținînd norme «de prevenire și reprimare» a conflictelor rasiale. Dar, cum sublinia și ziarul vest-german «Frankfurter Rundschau», «cașa cum în Vietnamul de sud revendicările politice și sociale ale populației nu pot fi satisfăcute recurîndu-se la forță, tot astfel nici războiul civil din Statele Unite nu va putea fi cîștigat oricît de multe trupe și polițiști vor fi trimiși în slumsurile și ghetourile negrilor».

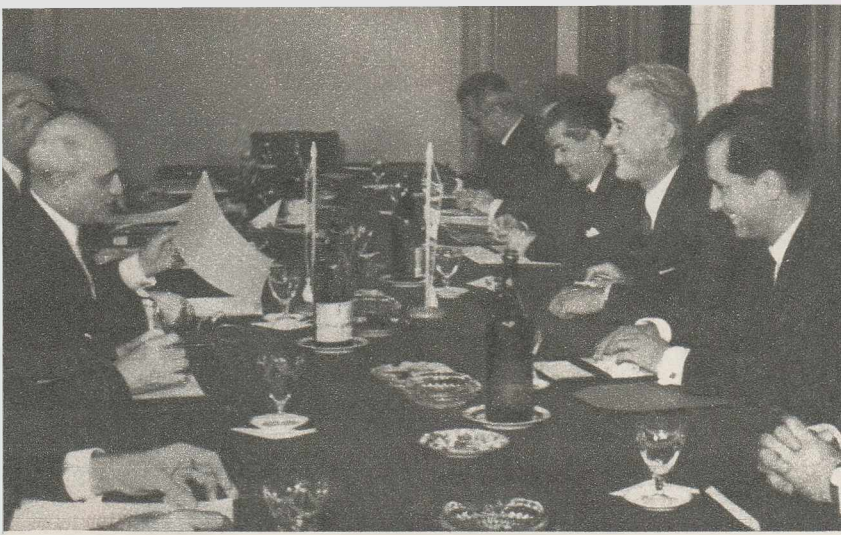
Pentru prima oară în cariera sa, marele transatlantic britanic «Queen Mary» a ridicat ancora la Southampton (în fotografie) fără pasageri la bord. Deși vasul nu va ajunge la destinație tot astfel — pasagerii fiind transportați cu feribotul pînă la Cherbourg, unde se vor imbarca — faptul în sine capătă semnificație de simbol. Sînt numai puține zile de cînd s-a anunțat că această veche glorie a marinei comerciale britanice va pune în curînd capăt călătoriilor sale transoceanice. Deși urma să fie folosit pînă la finele anului 1969, deficitul financiar (45 milioane, în 1966) ale societății «Cunard Line», căreia îi aparține, au făcut ca navei să-i fie căutat cit mai grabnic un cumpărător. Societatea «Cunard» nu a reușit să convingă publicul interesat să folosească în călătoriile sale pacoboturile «Queen Mary» și «Queen Elisabeth» — transporturile aeriene din Europa spre continentul american revenind mai ieftin în momentul de față. Foarte rar în ultimii ani au fost ocupate toate cabinele («Queen Mary» poate transporta 1 900 de pasageri). În cele din urmă, vasul a fost achiziționat pentru suma de un miliard și un sfert de lire sterline de către orașul californian Long Beach (S.U.A.), al cărui consiliu municipal intenționează să transforme o parte a navei într-un muzeu al marinei, iar alta în hotel.

La urma urmei, un asemenea sfîrșit pentru o «regină a mărilor» e mai onorabil decît o ultimă călătorie spre depozitele de fier vechi.

MINI-RECESIUNE

de Silviu BRUCAN

Timpe de cîteva zile, în cursul acestei săptămîni, a făcut o vizită oficială în țara noastră, la invitația guvernului Republicii Socialiste România, Amintore Fanfani, ministrul afacerilor externe al Italiei. În fotografie: aspect din timpul convorbirilor oficiale care au avut loc, cu prilejul vizitei, între Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe al României, și Amintore Fanfani, ministrul afacerilor externe al Italiei.

La două luni după declanșarea conflictului armat dintre forțele militare federale nigeriene și cele din Biafra, luptele continuă în diferite sectoare. În fotografie: soldați din armata biafreză făcuți prizonieri în timpul ciocnirilor din portul Bonny, capturat de trupele federale care și-au asigurat astfel controlul asupra punctului de ieșire al conductei de petrol ce vine dinspre Biafra.

pentru cine ucid «pistoleiros»

— corespondență din Brazilia —

Doi indieni din tribul maxacali au fost asasinat recent cu focuri de pușcă mitralieră în fața propriilor lor colibe. Asasinii erau niște «pistoleiros» de profesie, contractați de moșierii care au pus ochii pe pămînturile indienilor și acum îi amenință cu exterminarea dacă nu le abandonează. Vestea a scandalizat opinia publică, și autoritățile promet măsuri contra răufăcătorilor. Moșierii nu sînt de loc impresionați, căci, în ultimă instanță, ei sînt cei care fac legea în acele locuri îndepărtate din interiorul statului Minas Gerais. Pentru a pune stăpînire pe rezervația indienilor, moșierii acționează pe două fronturi. Pe de o parte trimit «pistoleiros» să ucidă cite un indian pentru a determina tribul să părăsească de frică pămîntul, pe de alta, ei dispun în Adunarea municipală de un deputat plătit să obțină pe cale juridică expulzarea tribului și împărțirea pămîntului între moșiiile vecine. Serviciul de protecție a indienilor (S.P.I.) protestează, invocînd articolul din constituție privitor la drepturile indienilor băștinași în Brazilia. Însă aceasta nu descurajează demersurile potențailor funciari. Indiferent de mijloace sînt nevoiți să folosească, aceștia, din urmă sînt decizi să-și rotunjească moșiiile pe seama tribului maxacali. Este vorba de un trib alcătuit în prezent, cu mic, cu mare, din 273 de suflete; alții au mai rămas din cei 4 000 existenți în urmă cu cîteva decenii. Pădurile, unde înainte vinau sau culegeau fructe sălbatice, au fost

în cea mai mare parte distruse de albi, prin incendiere. O secetă prelungită a secăt aproape complet rîurile din apropierea pămînturilor tribului maxacali, lipsindu-l de peștele ce-i servea ca hrană. Într-o asemenea situație, maxacalii luptă cu desperare să nu moară de foame. Scormonesc cîteva petice de pămînt cu săpăliga de lemn, cultivînd manioc și fasole. La aceasta li se reduce alimentația în cazul cel mai bun.

Cu prilejul unei călătorii făcute mai de mult în statul Minas Gerais am avut ocazia să cunosc pe bătrînul Pucta, «cacicu» (șeful tribului maxacali), care venise împreună cu un grup de indieni la Bertopolis, pentru a se plînge Serviciului de protecție a indienilor de fărădelegile comise de năimiții moșierilor. Un indian fusese ucis și două femei batjocorite. Delegatul S.P.I. l-a ascultat cu atenție pe «cacicu», promițîndu-i că va înștiința pe superiorii săi de la centru. Bătrînul a dat din cap neîncrăzător (peșemne mai primise astfel de promisiuni), și apoi l-a înștiințat pe delegat că tribul a hotărît să se apere de urgia moșierilor cum va putea.

De atunci au trecut trei luni, timp în care numărul indienilor maxacali a scăzut cu 19 oameni. Avea dreptate delegatul S.P.I. cînd îmi spunea că «numai printr-un miracol aceste biete ființe ar putea scăpa de dispariția totală». Și tot el adăuga că e greu de crezut în miracole cînd se înfruntă săgeata cu arma de foc și cînd sînt atît de slabe mijloacele legale de a împiedica acest lucru. Mai devreme sau mai tîrziu, tribul acesta va avea soarta multor altora despre care în prezent se pomeneste numai în lucrările de antropologie.

V. OROS

Unul dintre termenii la modă în presa occidentală, **mini-recesiune**, pare să satisfacă atît nevoia unei prezentări a situației economice — care, potrivit înțelepciunii caragialești, nu trebuie să fie nici prea-prea, nici foarte-foarte — cît și cea științată subtilă a psihoeconomiștilor americani care interzice folosirea cuvintelor menite a crea o psihoză de alarmă printre consumatori, oameni cu depozite bancare, acționari etc.

De fapt, ca și în cazul mini-jupelor, situația nu se prezintă chiar atît de grav. Un recent studiu al Institutului austriac de cercetări economice constată că în majoritatea statelor occidentale încetinirea ritmului economic continuă și că acesta s-a fixat oarecum la rata medie anuală de 2-3%. Este adevărat că stagnarea se produce după o perioadă de avînt care durează de la începutul deceniului și în cursul căreia economia S.U.A. a atins virfuri de 8-9 la sută, iar unele țări europene chiar mai mult. Este însă pentru prima dată în ultimii zece ani cînd fenomenul de stagnare se manifestă **simultan** în Statele Unite și în țările vest-europene. Regresul este serios în special în Republica Federală a Germaniei, Anglia și în ultima vreme în Franța: statele mai mici sînt și ele cuprinse de această «încetinire conjuncturală». Excepție fac Italia, care a trecut mai devreme prin «încetinire», și Norvegia, care suferă însă de inflație.

Detectarea cauzelor stagnării a dat naștere uneia dintre acele controverse aprinse printre economiști care ține pînă cînd economia intră de-a binelea în criză. Discipolii lui Keynes, profetul intervenției statului în economie, atribuie fenomenul măsurilor deflaționiste severe care au fost adoptate de guvernele din Anglia și R.F.G. Alții, optimiști de profesie, declară că este vorba de o «reînnoire treptată a expansiunii economice la un nivel mai coborît, inevitabilă după o perioadă lungă de avînt» — formulă care, să recunoaștem, constituie o veritabilă performanță psihoeconomistă!

Mult mai complex se prezintă lucrurile în economia americană, deși toată lumea este de acord că una dintre cauze, dacă nu principala, o constituie războiul din Vietnam. Numai că unii socot că cheltuielile impuse de războiul din Vietnam au stimulat prea puternic mersul afacerilor, iar alții că fără aceste pompări fabuloase de fonduri (care se apropie de 30 miliarde dolari anual), economia americană s-ar afla într-o adevărată recesiune, fără nici un fel de... mini. Fapt este că indexul producției industriale a scăzut în primele șase luni ale lui 1967 cu 3,5% față de virful din decembrie 1966, iar prețurile bunurilor de consum în 1966 și jumătatea

lui 1967 au crescut cu 3,6%, ceea ce nu promite nimic încurajator, mai ales că 1968 este an de alegeri prezidențiale. Anul fiscal încheiat la 1 iulie a marcat un deficit de 11 miliarde dolari, al doilea ca mărime în perioada postbelică după cel realizat de Eisenhower în 1958. Dacă treburile merg tot așa, Johnson are toate șansele să bată și acest record, deoarece estimafia deficitului pe 1967-1968 este de 13,6 miliarde dolari, iar dacă se trimit noi trupe în Vietnam, însuși ministrul de finanțe, Fowler, îl apreciază la 24 miliarde dolari. Din nou deci se discută cu aprindere oportunitatea unui spor de impozite care să mai reducă din acest uriaș deficit. Sporirea impozitelor este însă o măsură extrem de nepopulară, pe care președintele Johnson și Congresul și-o aruncă reciproc ca pe o minge de ping-pong. Au trecut peste 13 luni de cînd președintele Johnson a tot amînat luarea unei decizii în această privință. Recenta lui hotărîre de a cere Congresului legiferarea neîntîrziată a unei suprataxe de 10% asupra impozitelor a fost impusă de noile măsuri de escaladare a războiului din Vietnam.

Problema este complicată și de faptul că un spor de impozite, menit a stăvili inflația, ar putea să fie trăgaciul care să declanșeze o criză economică. Este știut doar că măsurile deflaționiste au avut drept efect — în Anglia și R.F.G. — stagnarea producției, descurajarea investițiilor, reducerea consumului etc.

Pe de altă parte, un deficit bugetar de peste 20 miliarde dolari încheiat la 1 iulie 1968, exact în preajma convențiilor democratice și republicane care au sarcina să numească pe candidații la președinție, ar constitui pentru Lyndon Johnson o «zestre electorală» pe care va căuta să o evite cu orice preț.

Și atunci, experții se gîndesc să recurgă la soluția tradițională — reducerea cheltuielilor sociale pe seama păturilor nevoiașe, a șomerilor, a negrilor, cheltuieli care și așa au fost amputate de cînd a început escaladarea în Vietnam. «Există — scrie «New York Times» — o puternică școală de gîndire care spune că o reducere a cheltuielilor federale nemilitare ar fi la fel de eficace ca și un spor de impozite atît pentru a stăvili exuberanța economiei cît și pentru a reduce deficitul bugetar».

Dar aceasta înseamnă ca din «marea societate» a lui Johnson, care a și devenit mică, să nu mai rămînă nimic. Iar recențele revolte din ghetourile negre ale marilor orașe americane, transformate în adevărate teatre de război, au demonstrat că problemele sociale ale Americii nu pot fi subapreciate.

Cu alte cuvinte, mini-recesiunea pune probleme mari.

La construcția noului cartier din Mlada Boleslaw — orașel situat la 50 km. nord-est de capitala Cehoslovaciei — edilii au ținut seama și de dorințele celor mai mici locuitori.

nu vă faceți probleme!

vă mențineți silueta
fără să renunțați
la porția zilnică
de UNT

conținutul în vitamina „A + D”
al unui pachetel de unt de 1,05 lei este
indispensabil alimentației dumneavoastră

